

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANALÝZA MOŽNOSTÍ FINANCOVÁNÍ
STUDIJNÍCH NÁKLADŮ STUDENTA VYSOKÉ
ŠKOLY ÚVĚROVÝMI PRODUKTY BANKY**

Autor práce: Lucie Mrlinová, DiS.

Studijní obor: Management a marketing služeb – specializace
finanční služby

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Ing. Petra Jílková, Ph.D.

Katedra: Katedra managementu a marketingu služeb

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Petře Jílkové, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MRLINOVÁ, L. *Analýza možností financování studijních nákladů studenta vysoké školy úvěrovými produkty banky : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2015. 78 s. Vedoucí bakalářské práce : Ing. Petra Jílková, Ph.D.

Klíčová slova: terciární školství, školné, bankovní operace, úvěrové produkty pro studenty

Bakalářská práce se zabývá tématem terciárního školství a možnostmi jeho financování prostřednictvím úvěrových produktů. V teoretické části je na základě literatury vymezen pojem terciární školství a dále se pak teorie zabývá popisem bankovních produktů, z nichž nejvýznamnější jsou právě produkty úvěrové. Praktická část je zaměřena na úvěrové produkty, které mohou studenti využívat k financování studia. Jsou uvedeny konkrétní produkty následujících bankovních domů – České spořitelny, a. s., Komerční banky, a. s., mBank, a. s. Na základě dotazníkového šetření jsou sestaveny modelové situace. Následně jsou pro tyto situace počítány a vyhodnoceny nejvýhodnější úvěrové produkty.

ABSTRACT

MRLINOVÁ, L. *Analysis of Financing Possibilities of Study Costs of a Tertiary Student with Credit Bank Products : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2015. 78 p. Supervisor : Ing. Petra Jílková, Ph.D.

Key words: tertiary education, school fees, banking transactions, credit products for students

The bachelor thesis deals with the topic of tertiary education and the possibilities of its financing through credit products. The theoretical part defines the term tertiary education on the basis of the used literature and then describes the particular banking products, the most important of which are credit products. The practical part is focused on credit products, which students can use to finance their studies. Specific products of the following banks are listed – Česká spořitelna, a. s. (Czech Savings Bank), Komerční Banka, a.s. (Commercial Bank), mBank, a.s. The products are characterized, their advantages are indicated and they are evaluated based on their parameters. The starting point of the survey is the creation of model situations. Individual credit products are calculated and evaluated for these situations, in order to find the best product, which is not always the same as the most advantageous product selected only on the basis of the parameters in the price list.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Systém terciárního školství v České republice.....	11
2.1 Terciární školství.....	11
2.1.1 Pojem terciární školství.....	11
2.1.2 Členění terciárního školství	11
2.1.3 Neuniverzitní terciární vzdělávání	12
2.1.4 Univerzitní terciární vzdělávání.....	13
2.1.5 Vysokoškolské vzdělávání a jeho dostupnost.....	15
2.1.6 Vývoj počtu studentů	16
2.1.7 Podmínky ovlivňující možnost studovat na vysoké škole	16
2.1.8 Náklady na vysokoškolské studium.....	17
2.1.9 Financování studia na vysoké škole.....	18
3 Struktura bankovních obchodů	20
3.1 Bankovní obchody.....	20
3.1.1 Pasivní bankovní obchody	24
3.1.2 Neutrální bankovní obchody.....	26
3.1.3 Aktivní bankovní obchody.....	26
4 Analýza portfolia produktů vhodných k financování studia na vysoké škole	34
4.1 Úvěrové produkty vybraných bank	35
4.1.1 Kontokorent České spořitelny.....	35
4.1.2 Povolený debet od Komerční banky	36
4.1.3 Povolené přečerpání mRezerva od mBank	37
4.1.4 Kreditní karta od České spořitelny.....	38
4.1.5 Kreditní karta pro studenta od Komerční banky	39

4.1.6	mKreditka od mBank	39
4.1.7	Půjčka pro studenty od České spořitelny	41
4.1.8	Úvěr Gaudeamus od Komerční banky	41
4.1.9	mPůjčka od mBank	42
5	Dotazníkové šetření.....	44
5.1	Základní charakteristika dotazníkového šetření	44
5.2	Předvýzkum.....	44
5.3	Struktura dotazníku	44
5.4	Hypotézy	45
5.5	Výsledky výzkumu.....	46
5.6	Vyhodnocení hypotéz.....	56
6	Modelové příklady	58
6.1	Kontokorentní úvěr.....	58
6.1.1	Postup výpočtu	60
6.2	Kreditní karta.....	62
6.3	Dlouhodobý úvěr.....	62
6.3.1	Postup výpočtu	63
7	Vyhodnocení nejvýhodnějšího produktu	65
7.1	Krátkodobé úvěry	65
7.2	Dlouhodobé úvěry	66
	Seznam použitých zdrojů	70
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	74

Úvod

Bankovní sektor se po roce 1989 stal jedním z nejrychleji vzkvétajících odvětví. Na trh se dostaly bankovní domy různých společností a to nejen společností tuzemských, ale převážně zahraničních.

Tím, že na trhu operuje více než 40 různých bank, je za potřebí jejich regulace Českou národní bankou, která nad nimi vykonává dohled. Konkurenční boj je v tomto sektoru velmi výrazný. Banky se snaží oslovovat svým portfoliem co nejvíce potenciálních klientů, a proto vytvářejí tzv. segmenty. To znamená, že se snaží zaměřovat na jednotlivé cílové skupiny, které mají většinou podobné nároky na bankovní produkty.

Právě proto již spousta bank vyčlenila samostatně segment studentů, který se v posledních letech neustále rozrůstá. Díky tomu vznikají běžné účty, kontokorenty, kreditní karty či dokonce úvěry právě pro tento segment. Na rozdíl od ostatních produktů, jsou ty určené studentům většinou výhodnější. Poskytují spoustu základních služeb zdarma, mají nižší úrokové sazby u půjček a v neposlední řadě nabízí triviální správu účtů pomocí internet bankingu. Což studentům ušetří nejen čas, ale i peníze za papírové výpisy.

S penězi právě značně souvisí i problematika studia na vysokých školách a v současné době je to opět hodně diskutované téma. Náklady na studium jsou rok od roku vyšší a stále není jisté, zda je zavedení školného na státních a veřejných školách tou správnou věcí. Různé politické strany se k tomu staví jinak a nepanuje tedy ani v této důležité oblasti shoda.

Otázkou tedy zůstává, zda i veřejné školy by měly školné zavést, jak by mělo být vysoké, jaký by to mělo dopad na počet studentů, kteří by studovali za poplatek a jak by zvládali financovat studium i zájemci z rodin s nižšími příjmy.

A právě v případě zavedení školného by jistě našly mnohem větší uplatnění úvěrové produkty bank určené právě studentům.

Bakalářská práce si klade za cíl především seznámení se systémem terciárního školství v České republice. Zjistit, jaké jsou náklady na vysokoškolské studium a jaké jsou možnosti financovat vzdělání z portfolia různých bankovních domů.

Práce analyzuje nabídku jak tradičních velkých bank České spořitelny, a. s. a Komerční banky, tak nově vzniklých nízkonákladových bank, které zastupuje mBank, a. s.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem práce je analýza možností financování studia na vysoké škole různými úvěrovými produkty. Dále se práce zaměřuje na systém terciárního školství, problematiku zavedení školného na veřejných vysokých školách a portfolia úvěrových produktů bank, a to České spořitelny, a. s., Komerční banky, a. s. a mBank, a. s. Jsou komparovány jednotlivé nabídky úvěrových produktů výše uvedených bankovních domů a vyhodnocen nejvýhodnější produkt v dané oblasti (kontokorent pro studenty, kreditní karta pro studenty, půjčka pro studenty).

Druhá kapitola bakalářské práce charakterizuje právě terciární školství v České republice. Vysvětluje pojmy jako univerzitní a neuniverzitní vzdělávání. Zkoumá oblast dostupnosti vysokoškolského vzdělání a vývoje neustále rostoucího počtu vysokoškolských studentů. Dále se zaměřuje na podmínky, které ovlivňují možnost studia na vysoké škole, a to nejenom na ty ekonomické. V závěru kapitoly je prozkoumána ještě problematika financování studia. Pro tuto část jsou použité i informace z výzkumu, který probíhal v roce 2009. Tato data jsou následně porovnána se získanými daty vlastního výzkumu.

Třetí kapitola práce charakterizuje bankovní systém. Krátce popisuje bankovní systém a členění bank, pak plynule přechází k bankovním obchodům a jejich členění. Pasivní bankovní obchody, při nichž banka vystupuje v roli dlužníka a přijímá depozita, a neutrální bankovní obchody, které banka neuvádí v rozvaze a poskytuje je pro zvýšení konkurenceschopnosti, jsou popsány pouze stručně. Stěžejní jsou pro práci právě aktivní bankovní produkty, kterým se věnuje větší část třetí kapitoly. Jsou to produkty, které slouží k získání finančních prostředků na úvěrové bázi. Banky je poskytují za účelem zisku z úroků, které jsou mnohem větší než úroky, které banky připisují za poskytnutí depozit.

Čtvrtá kapitola popisuje jednotlivé produkty vhodné k financování studia na vysoké škole, a to kontokorent a kreditní kartu, které jsou určeny zejména pro krátkodobé překlenutí špatné finanční situace, a dlouhodobé půjčky. Jednotlivé produkty jsou charakterizovány, jsou u nich uvedeny jejich hlavní parametry a výhody a nakonec jsou vyhodnoceny pouze na základě získaných informací jednotlivých bankovních domů.

Pátá kapitola se již zabývá vlastním dotazníkovým šetřením. Základní charakteristika dotazníkového šetření přináší informace o respondentech, návratnosti, době trvání výzkumu a způsobu oslovování respondentů. Popisuje předvýzkum i strukturu dotazníků. V neposlední řadě jsou zde shromážděny hypotézy stanovené v různých částech bakalářské práce tak, aby tyto hypotézy byly již něčím podložené. Následně se graficky i slovně vyjadřují výsledky výzkumu, na základě nichž jsou vyhodnoceny stanovené hypotézy.

V šesté kapitole budou vytvořeny dvě modelové situace, jejichž parametry by opět měly vzejít především z dotazníkového šetření. Na základě těchto modelových situací bude počítán kontokorent a dlouhodobý úvěr. Výpočet vždy bude pro všechny tři uvedené bankovní domy.

V poslední kapitole bude provedena analýza a vyhodnocení nejvýhodnějšího úvěrového produktu pro konkrétní modelové situace.

Závěr práce se bude zabývat problematikou výhodnosti úvěrových produktů k financování vysokoškolského studia a měly by zde zaznít obecně platné pravdy, které vyplynou jak z dostupných informací, tak z vlastního výzkumu a modelových situací.

2 Systém terciárního školství v České republice

Následující podkapitoly jsou věnovány charakteristice systému terciárního školství v České republice a problémům s financováním vysokoškolského studia.

2.1 Terciární školství

Terciární školství zahrnuje různé úrovně vzdělávání. Nezahrnuje pouze formu vysokoškolského vzdělávání, ale do této oblasti spadají i nižší stupně vzdělávání. Tyto všechny formy jsou dále analyzovány a charakterizovány. Samozřejmě stěžejním bodem je vysokoškolské vzdělávání, neboť se práce zabývá primárně náklady na vysokoškolské studium, takže je mu věnována podstatně větší část než terciárnímu vzdělávání nižšímu.

2.1.1 Pojem terciární školství

Po roce 1989 byl československý (později český) vzdělávací systém konfrontován se zahraničními systémy a to vedlo ke zjištění, že pojem „vysokoškolské vzdělávání“ není dostačující. Proto se začal používat pojem terciární vzdělávání (tertiary education) kodifikovaný v Mezinárodní normě pro klasifikaci vzdělávání ISCED 1997. Pojem sice zahrnuje zejména vysokoškolské vzdělávání, ale má širší význam, který zahrnuje i nižší stupně vzdělávání.¹

2.1.2 Členění terciárního školství

Terciární vzdělávání se člení na vysokoškolské, které poskytují vysoké školy na úrovni ISCED 5A, ISCED 6 a vyšší odborné, které organizují prakticky zaměřené vyšší odborné školy na úrovni ISCED 5B.²

Úroveň ISCED 5 – první stupeň terciárního vzdělávání. Tato úroveň nesměřuje přímo k vědecké kvalifikaci. Obsahuje programy bakalářského a magisterského studia a vzdělávání na vyšších odborných školách.³

Úroveň ISCED 6 – druhý stupeň terciárního vzdělávání. Tato úroveň směřuje přímo k vědecké kvalifikaci. Patří sem doktorské vědecké programy.⁴

¹ BOMBEROVÁ, M. *Terciární vzdělávání*. Olomouc, 2012. s. 5.

² NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. *Terciární vzdělávání*. Nuov.cz [online]. © 2008 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.nuov.cz/terciarni-vzdelavani/>>.

³ PRŮCHA, J. *Vzdělávání a školství ve světě : základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů*. Praha : Portál, 1999. s. 141.

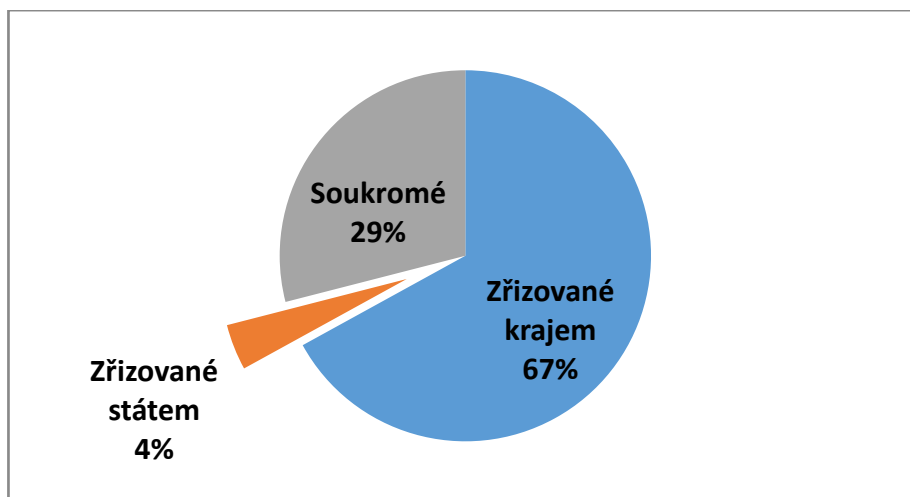
2.1.3 Neuniverzitní terciární vzdělávání

Tato forma vzdělávání není spojena s udělením univerzitní hodnosti a je zajišťována vyššími odbornými školami. Ačkoli tyto typy škol se poprvé objevily již v roce 1991, tak teprve až v roce 1996 byly legalizovány. –

Vzdělávání na vyšších odborných školách je upraveno školským zákonem, který říká, že cílem vyššího odborného vzdělávání je rozvoj a prohloubení znalostí a dovedností studenta získaných středoškolským vzděláváním. Délka trvání je zpravidla 3 roky včetně praxe, u zdravotnických oborů může být délka až 3,5 roku.⁵

Na většině vyšších odborných škol se platí školné, a to včetně vyšších odborných škol, které jsou zřizované krajem. Škol zřizovaných krajem je přibližně 67 % a škol státních jsou pouhá 4 %. Tato situace je zachycena v grafu č. 1. U škol zřizovaných krajem nebo státem může být maximální výše školného 5 000 Kč. V soukromých školách je školné stanoveno smluvně.⁶ To znamená, že téměř ¾ všech vyšších odborných škol jsou zatíženy pouze minimálním poplatkem a lze mluvit o víceméně dostupné formě vzdělávání.

Graf č. 1: Podíl jednotlivých vyšších odborných škol podle zřizovatele⁷

⁴ PRŮCHA, J. *Vzdělávání a školství ve světě : základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů*. Praha : Portál, 1999. s. 141.

⁵ ČESKO. Zákon č. 243/2008 Sb. školský zákon. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 103, s. 4860.

⁶ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Obecná informace o vyšším odborném vzdělávání* [online]. © 20013-2014 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vyssi-odborne-vzdelavani/obecna-informace-o-vyssim-odbornem-vzdelavani>>.

⁷ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Obecná informace o vyšším odborném vzdělávání* [online]. © 20013-2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vyssi-odborne-vzdelavani/obecna-informace-o-vyssim-odbornem-vzdelavani>, vlastní zpracování.

Přijmout na vyšší odbornou školu lze jen studenty, kteří ukončili studium maturitou a splnili podmínky přijímacího řízení.⁸

Studium na vyšší odborné škole je zakončeno absolutoriem. Absolutorium je složeno ze zkoušky z odborných předmětů, cizího jazyka a obhajoby absolventské práce.

Po úspěšném vykonání absolutoria absolvent obdrží vysvědčení o absolutoriu a diplom absolventa vyšší odborné školy. Označení absolventa, které se uvádí za jménem, je diplomovaný specialista „DiS“.⁹

V České republice je v současnosti 180 vyšších odborných škol a celkový počet studentů se přibližuje 30 tisícům.¹⁰

2.1.4 Univerzitní terciární vzdělávání

Univerzitní terciární vzdělávání je poskytováno univerzitami nebo případně jinými typy vysokých škol. V České republice zákon o vysokých školách rozlišuje vysoké školy univerzitní a vysoké školy neuniverzitní.¹¹

Vysoké školy jsou nejvyšším článkem vzdělávací soustavy a vrcholnými centry vzdělanosti. Jejich role je ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti. U nás fungují tři typy vysokých škol – soukromé, státní a veřejné. Státní vysokou školou je škola policejní nebo vojenská. Všechny vysoké školy vznikají jako právnické osoby a uskutečňují akreditované studijní programy a programy celoživotního vzdělávání a pouze ony mohou přidělovat akademické tituly.¹²

Ke studiu na vysoké škole mohou být přijati pouze studenti, kteří mají vzdělání ukončené maturitní zkouškou, splní podmínky přijímacího řízení a zapíší se ke studiu.

⁸ ČESKO. Zákon č. 243/2008 Sb. školský zákon. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 103, s. 4860.

⁹ Česko. Zákon č. 243/2008 Sb. školský zákon. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 103, s. 4862-4863.

¹⁰ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Obecná informace o vyšším odborném vzdělávání* [online]. © 20013-2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vyssi-odborne-vzdelavani/obecna-informace-o-vyssim-odbornem-vzdelavani>>.

¹¹ PRŮCHA, J. *Vzdělávání a školství ve světě : základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů*. Praha: Portál, 1999. s. 153.

¹² ČESKO. Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In *Česká republika*. 2007, s. 24. Dostupné z WWW: <www.msmt.cz/file/9846_1_1/>

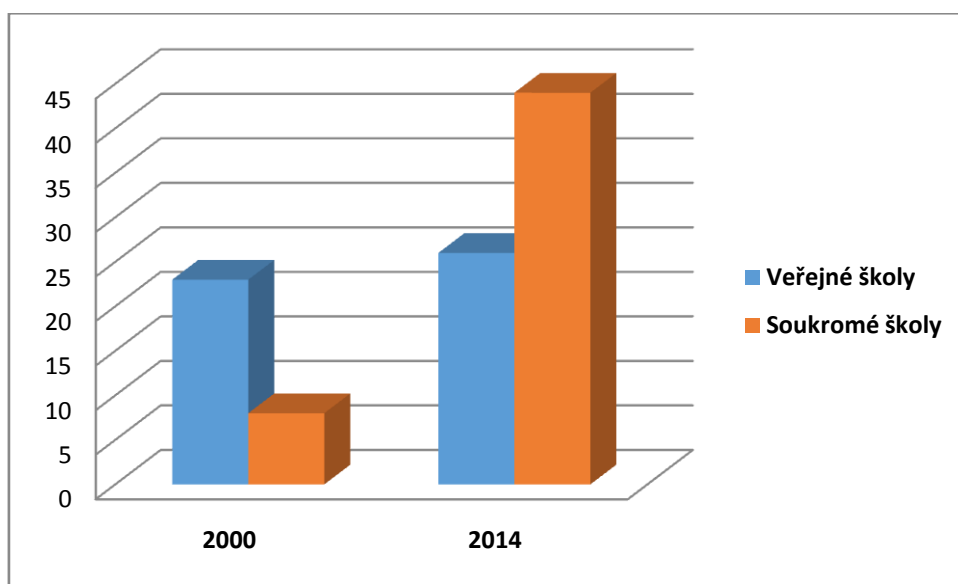
Studium je zakončeno státní zkouškou, která se koná před zkušební komisí. Dokladem prokazujícím řádné ukončení studia je vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu.¹³

Vysoká škola univerzitní může uskutečňovat všechny typy studijních programů (bakalářské, magisterské, doktorské) a v souvislosti s tím vědeckou a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost.¹⁴

Vysoká škola neuniverzitní uskutečňuje zejména bakalářské programy, nevykonává vědeckou činnost a nečlení se na fakulty.¹⁵

K roku 2014 je v České republice 26 veřejných škol, státní vysoké školy jsou pouze 2 a soukromých škol se zde nachází 44. Zatímco v roce 2000 bylo možné studium pouze na 8 soukromých školách a 23 veřejných. To znamená, že za 14 let se počet soukromých škol téměř zdvojnásobil a lze hovořit o tom, že se ze školství stává také byznys.¹⁶

Graf č. 2: Vysoké školy v roce 2000 a 2014¹⁷

¹³ ČVUT. *ČVUT v Praze – požadavky pro absolvování* [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z WWW: <<http://intranet.cvut.cz/cs/ects-ds/informace-o-studijnich-programech-bakalarske/pozadavky-pro-absolvovani>>.

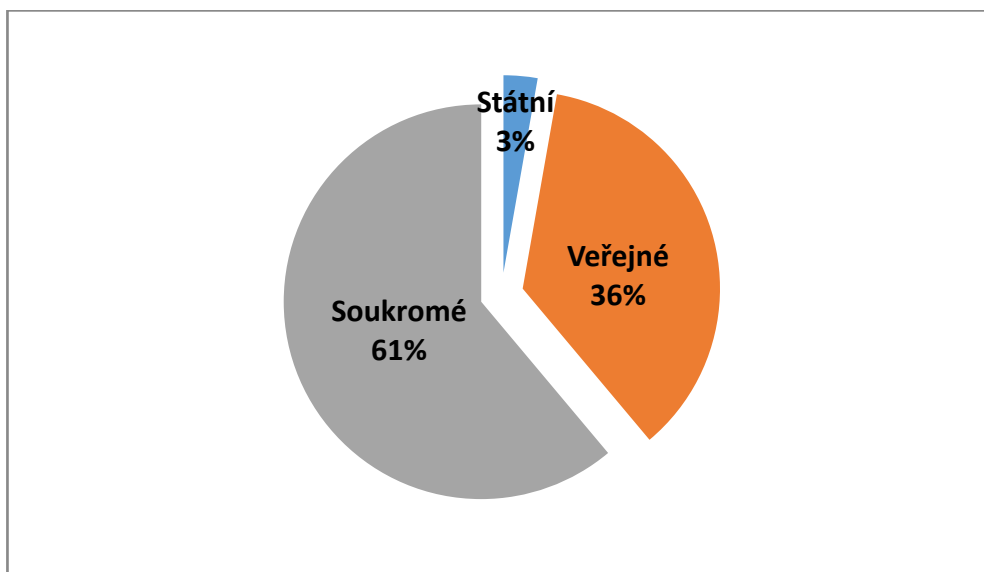
¹⁴ ČESKO. Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In *Česká republika*. 2007, s. 2. Dostupné z WWW: <www.msmt.cz/file/9846_1_1/>

¹⁵ PRŮCHA, J. *Vzdělávání a školství ve světě : základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů*. Praha: Portál, 1999. s. 142.

¹⁶ CZSO.CZ. Vývoj soukromého školství po roce 1989. [online]. 2011. [cit. 2014-12-28] Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vyvoj_soukromeho_skolstvi_po_roce_1989_20110406>.

¹⁷ CZSO.CZ. Vývoj soukromého školství po roce 1989. [online]. 2011. [cit. 2014-12-28] Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vyvoj_soukromeho_skolstvi_po_roce_1989_20110406>, vlastní zpracování.

Graf č. 3: Podíl jednotlivých vysokých škol podle vlastníka¹⁸

Z grafu jasně vyplývá, že více než polovina vysokých škol je v soukromém vlastnictví. Lze se tedy domnívat, že soukromé vysoké školy vznikají zejména za účelem dosahování zisku a proto neustále dochází k tomu, že kvalita a úroveň vzdělávání na těchto školách je zpochybňována.

2.1.5 Vysokoškolské vzdělávání a jeho dostupnost

„Míra dostupnosti vysokoškolského vzdělávání může mít závažné ekonomické a sociální efekty v jednotlivých zemích, a ve svých důsledcích ovlivňuje celkovou vzdělanost národů. Zdálo by se tedy oprávněné, aby všechny země usilovaly o co možná největší míru dostupnosti tohoto vzdělávání pro své občany. Tento trend se skutečně v mezinárodním kontextu projevuje, avšak zároveň se střetává s protichůdným trendem – s opatřeními, která musí omezovat dostupnost terciárního vzdělávání na základě určitých kritérií, předpokladů a podmínek.“¹⁹

Dostupnost vysokoškolského vzdělávání je regulována jednak na politické úrovni (legislativními předpisy, školsko-politickými opatřeními), jednak ekonomickými možnostmi, ale také vzdělávacími tradicemi.²⁰

¹⁸ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Přehled vysokých škol (veřejné, soukromé, státní)*. [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/prehled-vysokych-skol>> , vlastní zpracování.

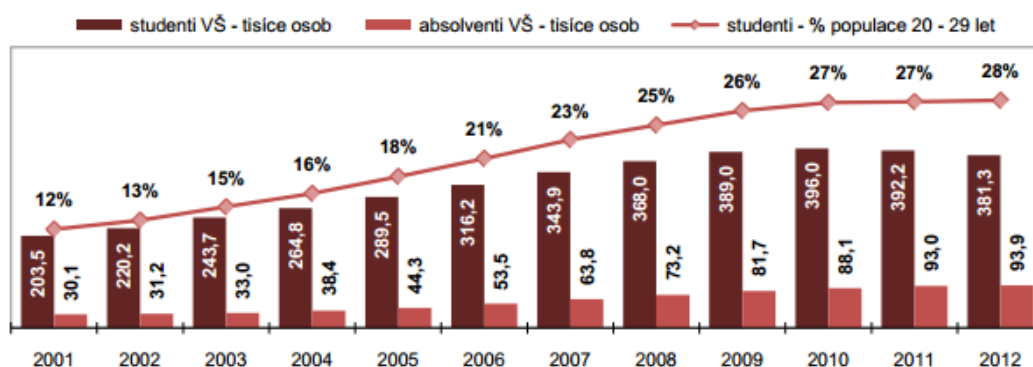
¹⁹ PRŮCHA, J. *Srovnávací pedagogika*. Praha: Portál, 2006, s. 133.

²⁰ PRŮCHA, J. *Vzdělávání a školství ve světě : základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů*. Praha: Portál, 1999. s. 155.

2.1.6 Vývoj počtu studentů

Níže uvedený obrázek poukazuje na trend zvyšujícího se počtu studentů na vysokých školách. Tento trend je dán zejména tím, že stoupají kvalifikační požadavky na zaměstnance a v České republice je maturita brána za „samozřejmost“. Pokud srovnáme rok 2001 s rokem 2012, tak nárůst i přes lehký pokles v mezidobí, je znatelný. Mírný pokles je dán i tím, že ne každý ročník je stejně silný, co se týká počtu narozených dětí.

Obrázek č. 1: Vývoj počtu studentů a absolventů VŠ²¹

Je tedy patrné, že zatímco v roce 2001 studovalo pouze 12 % populace ve věkovém rozmezí 20 – 29 let, v roce 2012 se toto číslo dvaapůlkrát znásobilo. To znamená, že dnes téměř třetina obyvatel ve věku 20 – 29 let studuje. Což je poměrně velké množství obyvatelstva v produktivním věku. Možnost a dostupnost studia se zvětšila, ale nesouvisí to i s právě diskutovanou otázkou kvality vysokoškolského vzdělávání?

2.1.7 Podmínky ovlivňující možnost studovat na vysoké škole

Možnost vysokoškolského studia je ovlivněna řadou faktorů, a to jak faktory makroekonomickými, tak faktory mikroekonomickými. Z makroekonomického hlediska zde působí:

²¹CZSO.CZ. *Studenti a absolventi vysokých škol v ČR celkem*. [online]. [cit. 2014-11-12]. Dostupné z WWW: <https://www.czso.cz/documents/10180/23202203/1_vs_studenti_celkem.pdf/ee3da927-10f1-4393b6858f78c260d93f?redirect=https%3A%2F%2Fwww.czso.cz%2Fcsu%2Fczso%2Fdomov%3Fp_p_id%3D3%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dmaximized%26p_p_mode%3Dview%26_3_groupId%3D0%26_3_keywords%3Dstudenti%2Ba%2Babsolventi%2Bvysok%25C3%25BDch%2B%25C5%25A1kol%26_3_struts_action%3D%252Fsearch%252Fsearch%26_3_redirect%3D%252Fportal%252Flayout%253Fp_1_id%253D20137706%2526p_v_1_s_g_id%253D0%26_3_y%3D7%26_3_x%3D14>.

- demografický vývoj, který určuje poptávku po vysokých školách,
- podíl jedinců, kteří se kvalifikují na vysokou školu, jak po formální stránce – získání maturity, tak z hlediska předpokladů úspěš v konkurenci s ostatními zájemci o studium – způsob a kritéria přijímacího řízení,
- situace na trhu práce související s návratností dosaženého vysokoškolského vzdělání a uplatnění se,
- vývoj a struktura nabídky studijních míst.

Z mikroekonomického hlediska zde působí zejména sociologické nebo sociálně-psychologické faktory, ke kterým patří např. sociální charakter rodiny (příjmy rodičů, dosažené vzdělání rodičů), pohlaví, očekávání, sociálně významné okolí a inteligence.²²

Kdybychom měli vyhodnotit faktor, který ovlivňuje studium vysoké školy nejvíce, tak lze předpokládat, že sociálně-ekonomický faktor bude zaujímat přední příčky.

2.1.8 Náklady na vysokoškolské studium

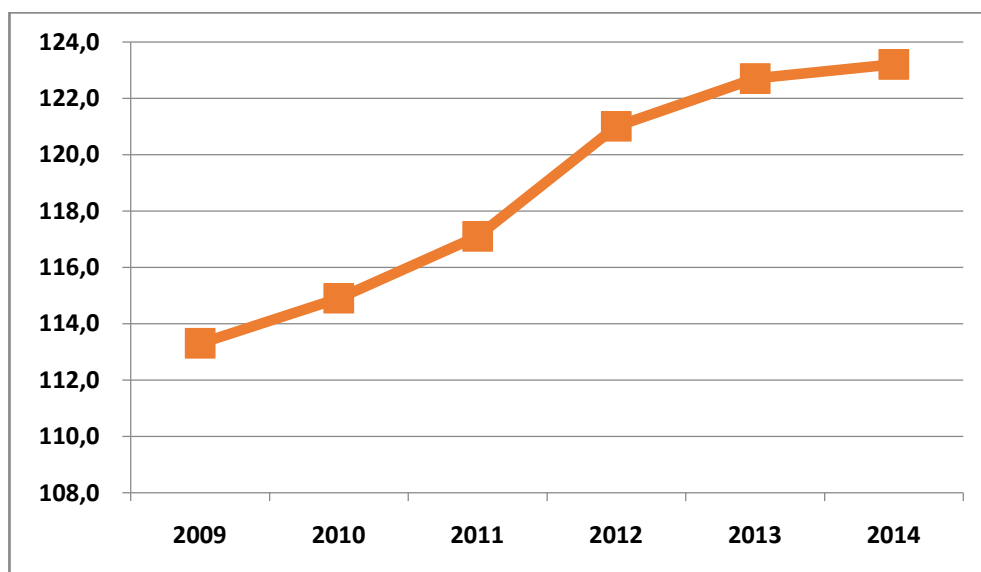
Primárně je nutné rozlišit, zda se jedná o náklady na studium vysoké školy soukromé nebo státní a veřejné, jelikož rozdíly mezi těmito položkami jsou markantní a činí rozdíl několika tisíc korun měsíčně.

V roce 2009 byl proveden výzkum, kterého se zúčastnilo 11 743 studentů a z tohoto výzkumu jasně vyplynulo, že průměrné náklady na studium činí na státních školách 8 163 Kč měsíčně a na školách soukromých dokonce 11 591 Kč měsíčně (hodnota nezahrnuje školné).²³ Na základě níže uvedeného grafu č. 4 – lze předpokládat, že by tyto náklady mohly být nepatrně vyšší, protože v posledních letech došlo k růstu indexu cen spotřebitele.

²²MATĚJŮ, P., STRAKOVÁ, J., VESELÝ, A. (eds.). *Nerovnosti ve vzdělávání: Od měření k řešení*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010, s. 323-324.

²³*Životní náklady studenta stouply na téměř 10.000 Kč měsíčně, finanční pomoc studentům je nezbytná*. [online]. 2009 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z WWW:<<http://www.isea-cz.org/Aktuality/Posledn%C3%AD%C4%8D1%C3%A1nkyakoment%C3%A1%C5%99e/tabid/64/articleType/ArticleView/articleId/796/Default.aspx>>.

Graf č. 4: Růst indexu spotřebitelských cen v letech 2009 – 2014

Pokud se podíváme na otázku školného na soukromých školách, tak se školné v roce 2014 pohybovalo v rozmezí 2 800 Kč (Brno International Business School) – 12 000 Kč (Vysoká škola cestovního ruchu, hotelnictví a lázeňství v Praze) za jeden měsíc akademického roku.²⁴ Budeme-li se vycházet pouze z nejnižší a nejvyšší hodnoty, bude průměrné školné činit 7 400 Kč za měsíc akademického roku.

Tato část, která se zabývá výší nákladů na studium, a to nákladů celkových, je pro práci jednou z klíčových, neboť slouží k nadefinování první hypotézy.

H1: Průměrné náklady na státní škole budou činit 8 000 Kč měsíčně, na škole soukromé bude tato částka přibližně 11 000 Kč.

2.1.9 Financování studia na vysoké škole

Z výzkumu uvedeného výše dále vyplynulo, že 80 % studentů hradí náklady na studium financemi rodičů (45 %) a z vlastního výdělku (35 %). Z těchto 80 % respondentů 90 % studentů podporují na studiích rodiče a to průměrnou částkou 3 688 Kč měsíčně a 71 % studentů uvedlo, že pracují během studia a jejich průměrný měsíční výdělek činí 4 170 Kč měsíčně.²⁵

²⁴ Český statistický úřad. *Školní statistická ročenka 2008*. Praha : Scientia, 2008, s. 117.

²⁵ISEA – INSTITUT PRO SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÉ ANALÝZY *Životní náklady studentů stoupily na téměř 10.000 Kč měsíčně, finanční pomoc studentům je nezbytná*. [online]. 2009 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z WWW:<<http://www.iseacz.org/Aktuality/Posledn%C3%AD%C4%8DI%C3%A1Inkyakoment%C3%A1%C5%99e/tabid/64/articleType/ArticleView/articleId/796/Default.aspx>>.

Výzkum také poukázal na vysoký zájem o studentské půjčky, které by si bylo ochotno vzít až 40 % studentů, pakliže by byly výhodnější podmínky – např. nižší úroky, splátky.²⁶ Lze předpokládat, že je to dáno neustále rostoucími finančními nároky na studium.

Pokud jde o neustále mediálně sledovanou otázku zavedení školného na státních školách, tak se spoluúčastí by souhlasilo 35 % studentů, kteří jsou ale z většiny pro odložené školné. Dotázaní studenti si myslí, že spoluúčast by byla motivující pro plnění studijních povinností, na druhou stranu studenti uváděli, že školné by také mohlo být jednou z bariér, která by omezovala přístup ke studiu. A ideální hranicí pro zavedení školného je podle respondentů 15 000 Kč ročně. Tato částka by se měla být závislá na oboru studia.²⁷

Z této podkapitoly vychází dvě hypotézy, které budou potvrzeny nebo vyvráceny na základě dotazníkového šetření.

H2: Přibližně 40 % studentů by bylo ochotno si vzít studentskou půjčku, pokud by se dostalo do situace, která by to vyžadovala.

H3: Více než 70 % studentů bude souhlasit se zavedením školného do částky 15 000 Kč za rok.

Protože výzkum, ze kterého bylo v této části čerpáno, je již staršího data, tak je i jedním z cílů ověření a zmapování případných změn, které se za ty roky vyskytly. A lze tedy porovnat výzkum z roku 2009 s výzkumem v této práci.

²⁶ISEA – INSTITUT PRO SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÉ ANALÝZY. *Životní náklady studenta stoupily na téměř 10.000 Kč měsíčně, finanční pomoc studentům je nezbytná.* [online]. 2009 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z WWW:<<http://www.isea-cz.org/Aktuality/Posledn%C3%AD%C4%8D1%C3%A1nkyakoment%C3%A1%C5%99e/tabid/64/articleType/ArticleView/articleId/796/Default.aspx>>.

²⁷ISEA – INSTITUT PRO SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÉ ANALÝZY. *Životní náklady studenta stoupily na téměř 10.000 Kč měsíčně, finanční pomoc studentům je nezbytná.* [online]. 2009 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z WWW:<<http://www.isea-cz.org/Aktuality/Posledn%C3%AD%C4%8D1%C3%A1nkyakoment%C3%A1%C5%99e/tabid/64/articleType/ArticleView/articleId/796/Default.aspx>>.

3 Struktura bankovních obchodů

Na základě teoretických charakteristik bankovních obchodů, se později bude práce zabývat reálnými zástupci, které poskytují zvolené banky. Pro práci je důležité si tyto produkty nejprve nadefinovat, aby bylo poté možné přejít k analyzování produktů vybraných bankovních domů, které se orientují na segment studentů.

3.1 Bankovní obchody

Před tím, než se práce bude věnovat bankovním obchodům, a to zejména těm aktivním, které jsou pro ni stěžejní, je nutné definovat si pojmy jako je bankovní systém, banka, bankovní operace, bankovní produkty a následně bankovní obchody, které jsou klíčové pro tuto kapitolu.

Bankovním systémem se označuje souhrn veškerých bank, které se nacházejí v daném státě. Hlavními kritérii, podle kterých lze bankovní systém, členit jsou institucionální oddělení centrální banky a rozsah oprávnění jednotlivých bank k provádění komerčního nebo investičního bankovníctví.²⁸

Na základě institucionální oddělení centrální banky lze bankovní systém členit na jednostupňový nebo dvoustupňový. Pro jednostupňový bankovní systém je charakteristická zejména homogenita vazeb. Banky se v takovém systému nediferencují svým postavením ani kvalitou. Dvoustupňový bankovní systém je systémem heterogenním, kde se dostává výhradnímu postavení centrální bance.²⁹ První stupeň je tvořen právě centrální bankou, která má monopol na emisi peněz, provádí a určuje měnovou politiku a reguluje bankovní systém.³⁰ Druhý stupeň tvoří tzv. ostatní (komerční) banky, které za účelem dosažení zisku zprostředkovávají pohyb dočasně volných finančních prostředků od subjektů, které jsou v přebytku k subjektům, které jich mají nedostatek.³¹ Mimo toto zprostředkování patří k jejich činnosti dále emise bezhotovostních peněz, zprostředkování platebního a zúčtovacího styku a zprostředkování finančního investování na peněžním i kapitálovém trhu.³²

²⁸ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

²⁹ PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha : Oeconomica, 2007, s 52.

³⁰ ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P. *Základy financí*. Praha : GRADA, 2011, s 70.

³¹ ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P. *Základy financí*. Praha : GRADA, 2011, s 179.

³² DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005, s 29.

Podle rozsahu oprávnění jednotlivých bank k provádění komerčního nebo investičního bankovníctví lze rozlišovat bankovní systém univerzální, oddělený a smíšený.³³ Zatímco obsahem komerčního bankovníctví jsou obchody na vlastní účet a riziko banky, u investičního bankovníctví jsou to zprostředkovatelské operace, které jsou prováděny na účet klienta. V systému univerzálního bankovníctví mohou banky vykonávat činnosti investičního i komerčního charakteru, v systému odděleném toto nelze. Zde mohou vykonávat pouze jednu z činností. Tento systém je typický zejména pro USA. Ve smíšeném systému jde o takový způsob organizace, kdy banka s určitým zaměřením vlastní instituci působící v činnosti druhé.³⁴

„Banky jsou právnické osoby se sídlem na území České republiky, založené jako akciové společnosti, které přijímají vklady od veřejnosti, poskytují úvěry, a které k výkonu svých činností mají povolení působit jako banka, tzn. je jim udělena bankovní licence.“³⁵ Banky mohou být univerzální, které mají plnou bankovní licenci a specializované. Jejich specializace může být teritoriální (mají plnou bankovní licenci, ale fungují pouze v určitém regionu), zákaznická (mají plnou bankovní licenci, ale orientují se pouze na určitou klientelu) a produktová (mají omezenou bankovní licenci na prodej určitých bankovních produktů).³⁶ Druhy bank lze členit z několika hledisek, a to podle právní formy, podle motivu činnosti a podle převažujících obchodů. Na základě právní formy lze diferencovat banky jako:

- akciové společnosti – forma státních nebo soukromých akciových společností,
- družstevní – v širším slova smyslu jde také o banky, jejichž principem je sdružování osob s podobnými zájmy (kampeličky, záložny, úvěrová družstva)
- osobní společnosti – jde většinou o rodinné banky nabízející specifické bankovní produkty orientované na správu finančního jmění.

³³ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

³⁴ PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha : Oeconomica, 2007, s 53-54.

³⁵ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

³⁶ KUPIELOVÁ, I. A KOL. *Bankovníctví pro střední školy a veřejnost*. Praha : FORTUNA, 1995, s 25.

Podle motivace lze rozlišit banky podnikající s cílem:

- zisku – zisk je cílem většiny bank,
- modifikace ziskového principu – zisk je důležitý, ale prioritou je uspokojení potřeb klientů, respektive členů (družstevní banky),
- měnově-politickým – cílem není zisk, ale měnová a cenová stabilita,
- dalších specifických motivů – zpravidla jde o státní banky zřizované za nějakým účelem, např. na podporu exportu (exportní banky).

A z hlediska převažujících obchodů lze banky členit na:³⁷

- komerční banky – prioritou je přijímání vkladů, poskytování úvěrů a zprostředkování platebního styku, jejich klienty jsou jak fyzické osoby, tak i malé a střední podniky i velké podniky
- investiční banky – hlavními činnostmi jsou finanční a reálné investice
- univerzální banky – provádějí jak komerční, tak i investiční činnost
- spořitelny – soustředily se na sběr vkladů a poskytování úvěrů drobným klientům, v současnosti nejsou rozšířené, převážná většina z nich se transformovala na banky univerzální
- retailové banky – obchodují s fyzickými osobami, malými a středními podnikateli v menších sumách, ale zato častěji
- wholesale banky – obchodují s velkými podniky ve vyšších částkách, ale méně často
- hypoteční banky – poskytují dlouhodobé úvěry, které jsou zajišťovány zástavním právem k nemovitosti
- stavební spořitelny – specializují se na financování pořízení nebo opravy nemovitosti, ale fungují na odlišném principu než hypoteční banky
- splátkové banky – poskytují spotřebitelské úvěry
- depozitní banky – sbírají vklady od klientů a tyto peněžní prostředky investuje centrála
- clearingové banky – zúčtovávají pohledávky a závazky komerčních a univerzálních bank

³⁷ ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P. *Základy financí*. Praha : GRADA, 2011, s 201-204.

- elektronické bankovníctví – banky sice mají pobočky, ale ve velmi malém počtu, takže komunikují na bázi elektronických médií

Bankovními operacemi se rozumí veškeré druhy finančních operací, které banka při své činnosti provádí, bez ohledu na to, zda se jedná o operace pouze v rámci banky (interní operace) nebo zda jsou operace směřovány vůči jiným ekonomickým subjektům (externí operace).³⁸

Bankovní obchody jsou podmnožinou bankovních operací. Jsou to smlouvy, uzavírané bankami při jejich podnikatelské činnosti a na základě těchto smluv vznikají závazkové vztahy.³⁹ Tyto obchody lze členit podle bankovní bilance na pasivní, aktivní a neutrální a budou se jimi zabývat následující stránky.

Bankovní produkty jsou opět podmnožinou, ale tentokrát bankovních obchodů. Lze za ně považovat pouze bankovní obchody, které se zaměřují výhradně na vlastní klienty.⁴⁰ A tyto produkty lze dělit na:⁴¹

- finančně úvěrové produkty – klient získává finanční prostředky na úvěrové bázi,
- depozitní produkty – klient ukládá volné finanční prostředky,
- platební produkty – slouží k realizaci platebního styku,
- produkty investičního bankovníctví – klient má možnost investování na peněžním nebo kapitálovém trhu,
- pokladní a směnárenské produkty – klient může provádět různé transakce s hotovostí a následně tuto hotovost směnit z jedné měny do druhé.⁴²

Druhou možností diferenciací je na:

- retailové produkty – jsou zejména pro fyzické osoby, malé podnikatele v menších částkách,
- whosalové produkty – jsou převážně pro právnické osoby, nabízejí se individuálně a ve vysokých částkách.

³⁸ REJNUŠ, O. *Peněžní ekonomie (Finanční trhy)*. Brno : CERM, 2012, s 67.

³⁹ *Bankovní obchody* [online] 2014. [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.kubistovaco.cz/cs/detail/17-bankovni-obchody/?PHPSESSID=77293a9efd06912b4a9e00616e2b5214>>.

⁴⁰ REJNUŠ, O. *Peněžní ekonomie (Finanční trhy)*. Brno : CERM, 2012, s 67.

⁴¹ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

⁴² FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

Charakteristické rysy bankovních produktů:⁴³

- nemateriální charakter
- dualismus – spojení hodnotové stránky, která je dána finančním objemem produktu (např. objem vkladů) a věcné stránky, kterou je počet jednotlivých produktů (např. počet vkladů)
- vzájemná propojenost a podmíněnost – propojenost a podmíněnost vyplývá z toho, že jeden produkt nemůže fungovat bez druhého (např. aby mohla banka provádět bezhotovostní platební styk svým klientům, tak klienti musejí mít zřízeny bankovní účty)

3.1.1 Pasivní bankovní obchody

Pasivní bankovní obchody jsou takové obchody, při nichž banka získává na úvěrové bázi cizí kapitál, a vznikají závazky. Tyto příjmy se označují jako vklady nebo také depozita. Klient, který poskytne bance své volné finanční prostředky, vystupuje v roli věřitele a má nárok na návratnost svých vkladů včetně dojednaných úroků. Úroky podléhají dani z příjmu, ve většině případů je sráží banka a klient obdrží tzv. čisté úroky.⁴⁴ Produkty pasivních bankovních obchodů se nazývají pasivně-úvěrové produkty a lze je rozdělit do třech oblastí:

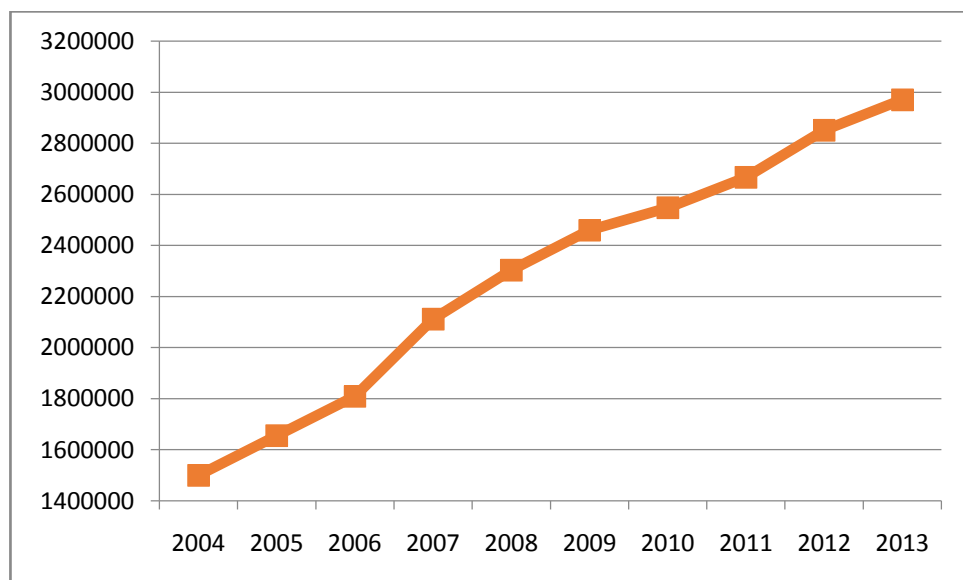
- přijímání vkladů – v této oblasti jsou nejdůležitějšími produkty vklady na bankovních účtech a banky vedou svým klientům různé druhy těchto účtů, patří sem zejména:
 - běžný účet
 - vkladový (depozitní) účet – termínované vklady na pevně sjednaný termín splatnosti, termínované vklady s výpovědní lhůtou
 - vklady na vkladních knížkách – vkladní knížky úročené, vkladní knížky výherní
 - speciální druhy úsporných vkladů – účelová spoření, majtková spoření, spoření sjednaná se životním pojištěním, strukturované vklady

⁴³ DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005, s 252-253.

⁴⁴ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

- emise dluhových cenných papírů – banky mohou emitovat různé druhy cenných papírů, jak krátkodobé, tak dlouhodobé a k nejčastěji emitovaným patří: ⁴⁵
 - depozitní certifikáty
 - depozitní směnky
 - bankovní obligace
 - hypoteční zástavní listy
- přijímání úvěrů bankou – banky mohou přijímat úvěry jak od centrální banky, tak od ostatních komerčních bank, k hlavním formám těchto úvěrů patří tyto: ⁴⁶
 - úvěry přijaté v repo obchodech
 - podřízené úvěry
 - ostatní formy přijatých úvěrů

Graf č. 5: Vklady klientů podle časového hlediska (v mil. Kč) ⁴⁷

Z výše uvedeného grafu je vidět trend k ukládání volných peněžních prostředků do bankovních domů, což může být spojeno jednak s vyššími poskytovanými úroky, dále pak s rostoucím počtem klientů využívajících bankovní domy, anebo s tím, že lidé začínají více šetřit a zvyšuje se životní úroveň. Za posledních 10 let se vklady totiž zdvojnásobily.

⁴⁵ REJNUŠ, O. *Peněžní ekonomie (Finanční trhy)*. Brno : CERM, 2012, s 77-81.

⁴⁶ DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005, s 420.

⁴⁷ *Vklady klientů podle časového hlediska*. [online]. Praha : ČNB, 2014 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.VYSTUP?p_period=12&p_sort=2&p_des=50&p_sestuid=13275&p_uka=1&p_strid=ABCAB&p_od=200409&p_do=201409&p_lang=CS&p_format=4&p_decsep=%2C>, vlastní zpracování.

3.1.2 Neutrální bankovní obchody

Neutrální bankovní obchody jsou charakteristické tím, že banky v nich nevystupují ani v pozici dlužníka ani v pozici věřitele. Tyto obchody se neobjevují v rozvaze bank, proto je lze nazývat mimobilanční nebo také podrozvahové obchody. Banky je provádějí zejména proto, aby zvýšily svoji konkurenceschopnost.⁴⁸

K těmto neutrálním operacím patří:⁴⁹

- platební a zúčtovací operace
- poradenská činnost
- úschova majetku
- obchodování s cennými papíry klientů na základě zmocnění
- poskytování bankovních záruk
- devizové a směnářské operace
- posuzování podnikatelských záměrů

Produkty neutrálních operací bank nejsou primárně cílené na skupinu studentů, ale nelze říci, že by je studenti nevyužívali. Je samozřejmé, že se setkávají ve svém běžném životě zejména s poradenskou činností bank a směnářskými operacemi či úschovou majetku. Poskytování bankovních záruk nebo obchodování s cennými papíry není u studentů až tak běžné, na rozdíl od posuzování podnikatelských záměrů, se kterým se mohou setkat převážně po ukončení studia s cílem začít podnikat a získat pro to finanční prostředky.

3.1.3 Aktivní bankovní obchody

Aktivní bankovní obchody a jejich produkty jsou pro práci stěžejní, proto jim bude věnována významná část, která bude zaměřena zejména na úvěrové bankovní produkty.

Aktivní bankovní obchody jsou takové obchody, při nichž banka půjčuje klientům finanční prostředky nebo garantuje poskytnutí prostředků, a vznikají jí pohledávky za těmito klienty. K nejvýznamnějším bankovním obchodům patří poskytování úvěrů. Banky poskytují klientům finanční prostředky a vystupují v roli

⁴⁸ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

⁴⁹ GYMNAZIUM MILEVSKO. *Neutrální bankovní operace.* [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z WWW: <http://www.gymnazium.milevsko.cz/dokumenty/ekf1/po/neutralni_o.html>.

věřitele. Za poskytování těchto produktů získávají banky úrok a při závazkových úvěrech i poplatky a odměny. Poskytování úvěrů je jednou z nejdůležitějších činností bank, ale také nejrizikovější.⁵⁰ Proto jsou také úroky z úvěrů několikanásobně vyšší než úroky z vkladů.

3.1.3.1 Členění úvěrů⁵¹

- podle charakteru úvěrovaného subjektu
 - produktivní – poskytují se firmám, a to individuálně
 - spotřebitelské – poskytují se fyzickým osobám a jsou standardizované
 - úvěry pro municipality a zemědělská družstva
- podle způsobu zajištění
 - nezajištěné – nejčastěji se používají u drobných spotřebitelů
 - zajištěné osobním jištěním – používá se ručení či jištění depotní směnkou
 - zajištěné věcným jištěním – podoba zástavy movitých věcí a práv
- podle měny
 - v korunách
 - v cizí měně
- podle způsobu poskytnutí
 - poskytnut klientovi v celé sumě najednou
 - poskytnut klientovi postupně v několika částkách (tranších)
 - poskytnut klientovi variabilně
- podle způsobu splácení
 - splacené najednou v celé sumě po uplynutí doby splatnosti
 - splacené postupně v předem dohodnutých nepravidelných či pravidelných splátkách
- podle doby splatnosti
 - krátkodobé – lhůta splatnosti do 1 roku
 - střednědobé – lhůta splatnosti od 1 do 5 let včetně
 - dlouhodobé – lhůta splatnosti delší 5 let

⁵⁰ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

⁵¹ PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha : Oeconomica, 2007, s 293-296.

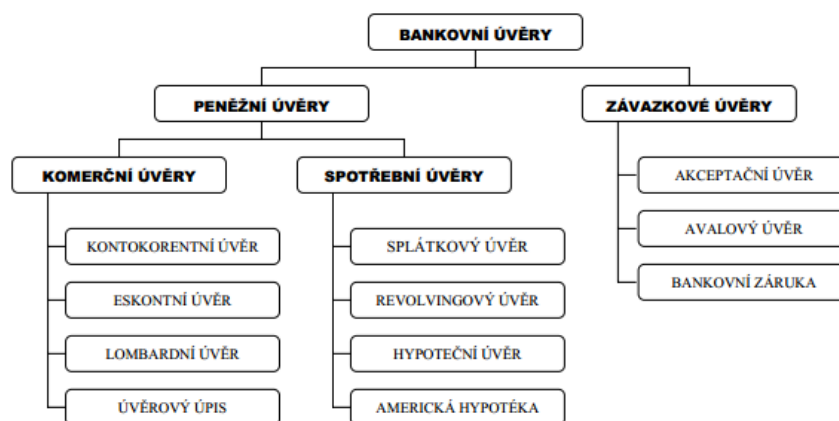
- podle sepětí se směnkou
 - eskontní
 - akceptační
 - avalový
- podle účelu
 - na pohledávky
 - na oběžné prostředky
 - na zásoby
- podle formy poskytnutí
 - peněžní – poskytnutí likvidity v bezhotovostní formě
 - závazkové a záruky – klient nezíská likviditu, banka se za klienta zavazuje, že splní jeho závazek v případě, že tak klient neučiní sám

3.1.3.2 Systematizace úvěrových produktů

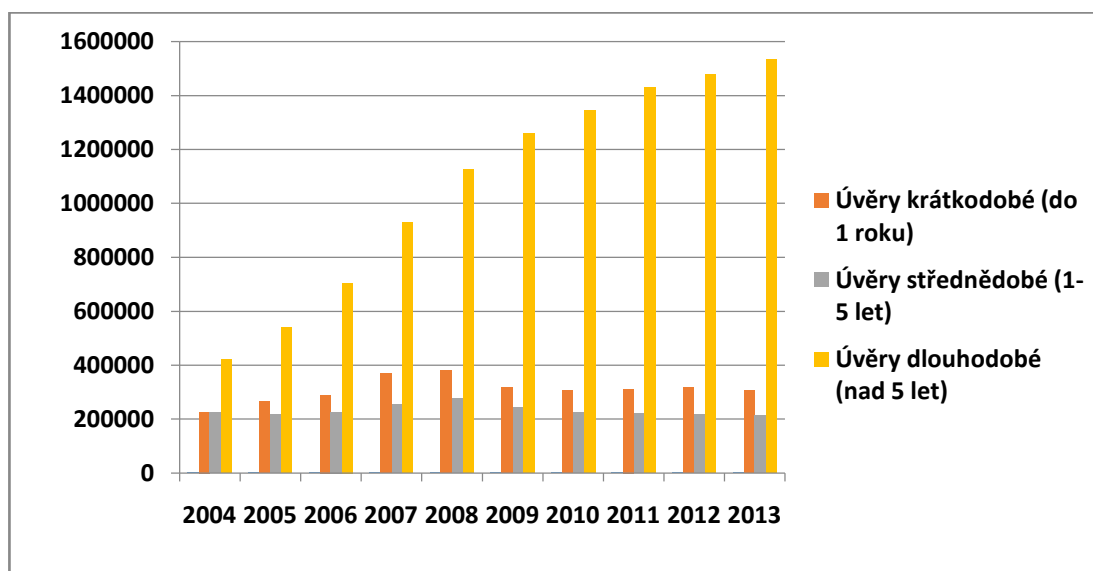
Tato systematizace rozděluje úvěry na peněžní a závazkové. Peněžní úvěry lze dále členit na komerční a spotřební. Komerční úvěry jsou poskytovány ve vyšších částkách a slouží převážně k financování podnikatelských aktivit, splácení je realizováno z cash-flow. Komerční úvěry lze dále dělit na kontokorentní, eskontní, lombardní a úvěrový úpis. Spotřební úvěry slouží k financování spotřebních výdajů a jsou hrazené z příjmu dlužníka. Jsou poskytované v nižších částkách, než úvěry komerční. Tuto skupinu tvoří splátkový, revolvingový a hypoteční úvěr a americká hypotéka. Závazkové úvěry se skládají z akceptačního a avalového úvěru a z bankovních záruk.⁵² Tato systematizace je znázorněna graficky na obrázku č. 2.

⁵² FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

Obrázek č. 2: Systematizace úvěrových produktů⁵³

Graf č. 6: Klientské úvěry podle časového hlediska (v mil. Kč)⁵⁴

Z grafu č. 6 je patrné, že od roku 2004 roste obliba dlouhodobých úvěrů se splatností nad 5 let. V tomto období docházelo k markantnímu poklesu cen hypoték, takže to je patrně jednou z hlavních příčin, protože se hypotéky staly snadněji dostupné. Je vidět, že tato situace se stala již ustáleným trendem a rok od roku se počet dlouhodobých úvěrů zvyšuje, i když v posledních obdobích to není již tak značné. Můžeme také říci, že v oblibě jsou i půjčky krátkodobé se splatností do jednoho roku, více než půjčky střednědobé.

⁵³ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

⁵⁴ *Klientské úvěry podle časového hlediska.* [online]. Praha : ČNB, 2014 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.VYSTUP?p_period=12&p_sort=2&p_des=50&p_sestuid=1265&p_uka=2%2C3%2C4&p_strid=ABBAB&p_od=200401&p_do=201409&p_lang=CS&p_format=4&p_decsep=%2C>, vlastní zpracování.

Dále se práce zaměřuje na charakteristiku jednotlivých úvěrů, kterými by bylo možno financovat studijní náklady studenta vysoké školy. K těmto produktům patří zejména kontokorentní úvěr, spotřebitelské úvěry a americká hypotéka.

3.1.3.3 Kontokorentní úvěr

Kontokorentní úvěr je úvěr krátkodobý, který banka poskytuje klientovi (majiteli běžného účtu) tak, že mu umožní z tohoto účtu čerpat do záporných hodnot. Klient může tento úvěr čerpat do výše stanoveného úvěrového rámce a smlouva o kontokorentním úvěru se uzavírá na dobu neurčitou. Během doby trvání smlouvy lze úvěr čerpat opakovaně.⁵⁵

Kontokorentní úvěr bývá využíván na pořízení oběžného majetku – klient si sjednává úvěr na částku, která mu chybí k pořízení oběžného majetku, vykrytí výkyvů na běžném účtu a k financování krátkodobých potřeb – úvěr slouží k financování zásob, pohledávek a ke splácení dodavatelských úvěrů.⁵⁶

Zajištění kontokorentního úvěru závisí na bonitě klienta a požaduje-li banka zajištění, tak se k zajištění úvěru využívají všechny známé formy.⁵⁷

Smlouvu o kontokorentním úvěru upravuje obchodní zákoník a k podstatným náležitostem patří podmínky eventuálně překroční úvěrového rámce, dohodnutý úvěrový rámec, splatnost úvěru, výše a způsob určení úrokové sazby a zajištění.⁵⁸

Cena kontokorentního úvěru se skládá jak z úroků, tak z dalších položek, které souvisejí s vedením kontokorentního účtu, prováděním plateb atd. Cena tedy zahrnuje většinou následující části:⁵⁹

⁵⁵ MULTIKULTURNÍ CENTRUM PRAHA, o. s. *Finanční služby v České republice: průvodce pro cizince*. Praha : ČTK Repro, 2006, s 27.

⁵⁶ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

⁵⁷ DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005, s 522.

⁵⁸ DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005, s 522.

⁵⁹ DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005, s 523.

- úroky ze skutečně čerpaného úvěru, úroková sazba je stanovena standardním způsobem, to je v procentech p. a.
- úvěrovou provizi, která kryje bance náklady na to, aby mohla udržovat úvěrový rámec (banka musí mít finanční prostředky pro klienta kdykoliv k dispozici). Úvěrová provize může mít formu:⁶⁰
 - úrokové přírážky – je stanovena např. jako měsíční částka počítaná jako určité procento z maximální výše debetního zůstatku v daném měsíci
 - pohotovostní provize – za poskytnutý úvěrový rámec může být stanovena buď z celého sjednaného rámce, nebo pouze z nečerpané části
- provizi za překročení úvěrového rámce, kterou může banka klientovi naúčtovat v případě, že klient překročí úvěrový rámec, provize je závislá na výši a době překročení
- obratovou provizi, která pokrývá náklady vznikající bance v souvislosti s vedením kontokorentního účtu

Banky také mohou stanovovat tzv. netto sazbu, jako jedinou sazbu kontokorentního úvěru, ve které se přímo nebo nepřímo zohledňují výše uvedené položky.⁶¹

Největší výhodou kontokorentu je, že finanční prostředky jsou neustále k dispozici. A tyto prostředky lze je využít v okamžiku, kdy je to zrovna potřeba. Další z výhod je také to, že nejsou peníze účelově vázané a dají se tedy použít na cokoli.

Nevýhodou je, že na konci úvěrového období musí být úvěr vždy splacen a pokud přijdou peníze na účet při čerpání kontokorentu, tak se první vždy uhradí dlužná částka. Úrokové sazby jsou zpravidla vyšší než u spotřebitelského úvěru a roční úrok se pohybuje v rozmezí 17 – 21 %.⁶²

Na závěr je asi důležité zmínit, že používání kontokorentu je velmi rizikové a neměl by se používat jinak než na úhradu nenadálých a spíše menších měsíčních výdajů. Je také nebezpečné využívat kontokorentní úvěr vyšší, než je pravidelný příjem,

⁶⁰ DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005, s 523.

⁶¹ DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005, s 523.

⁶² MULTIKULTURNÍ CENTRUM PRAHA, o. s. *Finanční služby v České republice: průvodce pro cizince*. Praha : ČTK Repro, 2006, s 27.

protože v případě, že se na účet nevloží jiné finanční prostředky, než je pravidelný příjem, je obtížné se z dluhu dostat.⁶³

3.1.3.4 Spotřebitelské úvěry

Spotřebitelské úvěry jsou směřovány k fyzickým osobám na financování jejich nepodnikatelských potřeb. Tyto úvěry se nevztahují na koupi, výstavbu, opravu nebo údržbu nemovitostí, k tomuto financování jsou využívány zejména úvěry hypoteční.⁶⁴

O spotřebitelský úvěr může požádat jakákoli fyzická osoba. Při žádosti o tento druh úvěru musí prokázat svoji totožnost a své příjmy. Podmínkou spotřebitelského úvěru většinou není založení běžného účtu u banky, u níž se o úvěr žádá. Největší zájem je o neúčelové spotřebitelské úvěry, které lze využít na cokoliv. Naopak u účelově závazných spotřebitelských úvěrů není poptávka ani zdaleka tak velká, neboť je to podmíněné právě tím, že peníze lze použít na nákup toho, co je uvedeno ve smlouvě.

Spotřebitelské úvěry lze dělit na revolvingové a splátkové. Podstatou revolvingového úvěru je opakované poskytování krátkodobých úvěrů. Vztah mezi bankou a klientem se automaticky obnovuje a to do doby, dokud jedna ze stran neprojeví zájem o ukončení tohoto vztahu.⁶⁵ Pro splátkové úvěry je charakteristické, že peníze jsou poskytnuty najednou a po splacení úvěru v době splatnosti úvěrový vztah končí. Splátkové úvěry tedy nejsou automaticky obnovovány.⁶⁶

Výše poskytnutého úvěru závisí na bonitě klienta a obvykle se spotřebitelské úvěry pohybují v rozmezí 15 000 – 1 000 000 000 Kč. Některé banky mají maximální výši omezenou na určité částce a některé nemají horní hranici stanovenou vůbec. Splatnost úvěru se pohybuje na úrovni od jednoho roku do deseti let.⁶⁷

Výše úrokové sazby se stanovuje individuálně a závisí opět na bonitě klienta a na dalších faktorech, jako je typ úvěru a doba splatnosti. Zákon ukládá bankám i ostatním subjektům poskytujícím úvěry povinnost uvádět kromě úrokové sazby i tzv. RPSN. RPSN (roční úroková sazba nákladů na spotřebitelský úvěr) zahrnuje

⁶³ MULTIKULTURNÍ CENTRUM PRAHA, o. s. *Finanční služby v České republice: průvodce pro cizince*. Praha : ČTK Repro, 2006, s 27-28.

⁶⁴ PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha : Oeconomica, 2007, s 299.

⁶⁵ PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha : Oeconomica, 2007, s 300.

⁶⁶ DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005, s 538.

⁶⁷ MULTIKULTURNÍ CENTRUM PRAHA, o. s. *Finanční služby v České republice: průvodce pro cizince*. Praha : ČTK Repro, 2006, s 30.

náklady související s úvěrem a vyjadřuje procentní podíl z dlužné částky, který je spotřebitel povinen zaplatit věřiteli za období jednoho roku a počítá se podle závazně stanoveného vzorce.⁶⁸RPSN se pohybuje u bankovních úvěrů v rozmezí 9 – 25 % a u nebankovních institucí může být RPSN 100 – 450 %.⁶⁹

Výhodou spotřebitelských úvěrů je, že je doba splácení až 10 let a úrokové sazby jsou nižší než u kontokorentu. Nevýhodou je, že vyřízení trvá déle než u kontokorentu. Spotřebitelské úvěry lze sice splatit předčasně, ale banky si mohou ve smlouvě účtovat sankční poplatky za předčasné splacení.⁷⁰

3.1.3.5 Americká hypotéka

Americká hypotéka je neúčelový hypoteční úvěr, který je zajištěn zástavním právem k nemovitosti. Při poskytování hypotéky musí být splněna podmínka, že výše poskytnutého úvěru je 70 % hodnoty nemovitosti. Úvěr lze kdykoli předčasně splatit a to bez sankcí. Americká hypotéka má nižší úroky než mají spotřebitelské úvěry, ale naopak vyšší než má klasický hypoteční úvěr.⁷¹

⁶⁸ REVENDA, Z. Peněžní ekonomie a bankovníctví. Praha : Management Press, 2012, s 102.

⁶⁹ MULTIKULTURNÍ CENTRUM PRAHA, o. s. *Finanční služby v České republice: průvodce pro cizince*. Praha : ČTK Repro, 2006, s 30.

⁷⁰ MULTIKULTURNÍ CENTRUM PRAHA, o. s. *Finanční služby v České republice: průvodce pro cizince*. Praha : ČTK Repro, 2006, s 31.

⁷¹ FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium)* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.

4 Analýza portfolia produktů vhodných k financování studia na vysoké škole

Pro práci jsou zvolené produkty následujících třech bankovních domů a to – České spořitelny, a. s. (dále Česká spořitelna), Komerční banky, a. s. (dále Komerční banka) a mBank, a. s. (dále mBank). Česká spořitelna a Komerční banka jsou zástupci velkých a tradičních bank v České republice. mBank zastupuje malé a nově vznikající banky, které se i přes jejich velikost těší velké oblibě, a to zejména z toho důvodu, že nabízejí produkty srovnatelné, ne-li lepší, než větší konkurenti a jejich podíl na trhu se neustále zvětšuje.

Při vlastním průzkumu trhu, který probíhal na webových stránkách jednotlivých bank, bylo zjištěno, že jak Česká spořitelna, tak Komerční banka se orientují na segment studentů. To znamená, že mají složené produktové portfolio, které je určeno výhradně studentům. Snaží se těmito výhodnými produkty přimět studenty k jejich využívání a získat si je na svou stranu a udržet si je již od útlého věku, neboť je méně nákladné si klienta udržet, než získávat nového. Je tedy důležité oslovit i rodiče studentů, protože pokud oni budou mít účet u jedné z bank, lze logicky předpokládat, že jejich dítě bude mít účet u téže banky. Samozřejmě to nemusí platit v každém případě, ale lze se domnívat, že to většinou tak bude. Bohužel i udržení stávajících klientů je neustále nákladnější, protože český bankovní trh je specifický tím, že klienti nejsou věrni pouze jedné bance, ale neustále hledají jiné a výhodnější varianty.

K těmto variantám lze řadit právě banky nově vstupující na trh. Sice nenabízejí produkty výhradně určené pro segment studentů, ale mají výhodnější produkty, než většina velkých bank s tradicí, pro všechny. Je to určitě jejich velká výhoda právě z důvodu, že cenově příznivější produkty jsou dostupné všem bez rozdílu. Toto může být pro studenty klíčovým faktorem při rozhodování se o bance, které svěří své peněžní prostředky, protože po ukončení studia je nečekané rozhodování o tom, zda změnit bankovní dům nebo ne, aby to pro ně bylo co nejvýhodnější a neplatili zbytečně za služby, které jinde jsou zpoplatněny minimálně nebo vůbec.

Lze namítnout, že pro získání půjčky, kontokorentu nebo úvěru je důležitý i běžný účet a poplatky s ním spjaté, ale u segmentu studentů jsou tyto položky zanedbatelné, neboť většina bankovních domů nabízí základní balíčky služeb studentům zcela zdarma.

4.1 Úvěrové produkty vybraných bank

Kapitola se bude zabývat jednotlivými úvěrovými produkty výše uvedených bank, které mohou využívat studenti. Budou charakterizovány a zhodnoceny tyto produkty – kontokorent, kreditní karty a úvěr jednotlivých bankovních domů.

4.1.1 Kontokorent České spořitelny⁷²

Kontokorent pro studenty od České spořitelny je určen studentům prezenčního studia středních škol, vyšších odborných škol a vysokých škol. K podmínkám založení kontokorentu patří – založený běžný účet v režimu Student, věk minimálně 18 let a potvrzení o studiu. Výši kontokorentu lze nastavit v rozsahu od 5 000 Kč do 25 000 Kč se splatností jednoho roku od jeho prvního čerpání. Sjednává se na dobu neurčitou, to znamená, že dochází k jeho automatickému obnovování.

Tabulka č. 1: Parametry kontokorentu České spořitelny⁷³

Minimální částka	5 000 Kč
Maximální částka	25 000 Kč
Věk	od 18 let
Úroková sazba	18,90 % p. a.
Vedení kontokorentu	zdarma – v ceně běžného účtu
Pokuta z prodlení	500 Kč

Výhody kontokorentu České spořitelny:

- poskytnutí kontokorentu je zdarma
- úroky pouze ze skutečně čerpané částky
- opakované čerpání
- možnost průběžného splácení

⁷² *Kontokorent pro studenty – O produktu* [online]. Česká spořitelna, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/kontokorent-pro-studenty/o-produktu-d00019051>>.

⁷³ Vlastní zpracování poskytnutého ceníku České spořitelny.

4.1.2 Povolený debet od Komerční banky

Komerční banka nabízí studentům produkt Povolený debet pro studenty, který je určen, stejně jako kontokorent u České spořitelny, studentům středních, vyšších odborných a vysokých škol. Tento povolený debet lze zřídit ke kontu G2 a G2.2 a ke kontu Gaudeamus, věk musí být opět minimálně 18 let a dále musí být doloženo potvrzení o studiu. Povolený debet se splácí automaticky s jakýmkoliv vkladem nebo převodem připsaným na účet. Jednou z podmínek pro obnovení je, aby alespoň jedenkrát během doby splatnosti byl na běžném účtu nulový zůstatek. Zajímavostí je, že výše poskytnutého debetu se odvíjí od stupňů studia, to znamená, že studenti středních škol mohou získat maximálně 5 000 Kč, studenti vyšších odborných škol 10 000 Kč a studenti vysokých škol 20 000 Kč.⁷⁴

Tabulka č. 2: Parametry Povoleného debetu Komerční banky⁷⁵

Minimální částka	5 000 Kč
Maximální částka	20 000 Kč
Věk	od 18 let
Úroková sazba	12,00 % p. a.
Vedení kontokorentu	zdarma – v ceně běžného účtu
Pokuta z prodlení	1. upomínka – 100 Kč, 2. upomínka – 500 Kč

Výhody povoleného debetu Komerční banky:

- sjednání debetu je zdarma
- lze kombinovat s kreditní kartou pro studenty
- automatické splácení jakýmkoliv vkladem
- bez nutnosti zajištění
- výše na základě dosaženého vzdělání

⁷⁴ *Povolené debety pro studenty* [online]. Komerční banka, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/lide/mladez-a-studenti/povolene-debety-pro-studenty.shtml>>.

⁷⁵ Vlastní zpracování poskytnutého ceníku Komerční banky.

4.1.3 Povolené přečerpání mRezerva od mBank

mBank nenabízí produkt mRezerva pouze studentům, ale všem fyzickým osobám od 18 let. Další z podmínek je opět běžný účet mKonto a banka může požadovat také doložení nějakého příjmu, pokud u ní student nemá žádnou historii. Maximální částka, kterou banka půjčuje je 300 000 Kč, ale je jasné, že v takové výši rozhodně nebude poskytována studentům. Lze předpokládat, že pokud si student zažádá, dosáhne na přibližně stejnou částku, jakou nabízí konkurence.⁷⁶

Tabulka č. 3: Parametry mRezervy od mBank⁷⁷

Minimální částka	5 000 Kč
Maximální částka	300 000 Kč
Věk	od 18 let
Úroková sazba	18,90 % p. a.
Vedení kontokorentu	zdarma – v ceně běžného účtu
Pokuta z prodlení	upomínka – 50 Kč

Výhody mRezervy od mBank:

- sjednání povoleného přečerpání je zdarma
- automatické splácení jakýmkoliv vkladem
- úroky pouze ze skutečně čerpané částky a jen za období, ve kterém bylo čerpáno

Z výše uvedených informací jednoznačně vyplývá, že nejvýhodnějším produktem s nejnižší úrokovou sazbou je produkt Komerční banky. Jeho úroková sazba 12 % p. a. je opravdu oproti konkurenci nízká, ale na druhou stranu je nevýhoda, že výše zapůjčených finančních prostředků závisí na stupni vzdělání. Co se týká České spořitelny a mBank, tak jejich produkt je srovnatelný. Největší rozdíl spočívá v tom, že mBank, za stejnou úrokovou sazbu jako má Česká spořitelna, půjčuje všem svým klientům, ne pouze studentům.

⁷⁶ *mRezerva – povolené přečerpání účtu* [online]. mBank, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mbank.cz/osobni/uvery/mrezerva/>>.

⁷⁷ Vlastní zpracování poskytnutého ceníku mBank.

4.1.4 Kreditní karta od České spořitelny

Česká spořitelna nabízí studentům produkt Kreditní karta Odměna. Na webových stránkách sice uvádí, že limit čerpání je až 200 000 Kč, ale je pravděpodobné, že na tuto částku studenti nedosáhnou, ale na druhou stranu kredit může být o něco vyšší než u povoleného debetu. Tato karta má také výhodu v tom, že z každého uskutečněného nákupu zaplaceného touto kartou se klientovi vrací 1 % až do výše 350 Kč měsíčně. Novinkou České spořitelny je Kreditní nálepka. Tuto nálepku, kterou lze platit bezkontaktně, je možné nalepit například na mobilní telefon a již není potřeba nosit u sebe kartu. Je to věc, která by mohla oslovit právě studenty, kteří se snaží jít vždy s novými trendy.⁷⁸

Tabulka č. 4: Parametry Kreditní karty České spořitelny⁷⁹

Sjednání/přechod/zrušení	zdarma
Správa a vedení	39 Kč/měsíc
Vydání/používání karty	zdarma
Bezüročné období	55 dnů
Úrok	23,88 % p. a.
Minimální splátka	3,2 %
Pokuta z prodlení	500 Kč

Výhody Kreditní karty od České spořitelny:

- bezúročné období 55 dnů
- ke kreditní kartě vedení běžného účtu zdarma
- program iBod
- vrácení 1 % z každého nákupu

⁷⁸ *Kreditní karta Odměna – O produktu* [online]. Česká spořitelna, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/kreditni-karta-odmena/o-produktu-d00019368>>.

⁷⁹ Vlastní zpracování poskytnutého ceníku České spořitelny.

4.1.5 Kreditní karta pro studenta od Komerční banky

Komerční banka nabízí studentům vyšších odborných škol a vysokých škol starším 18 let kreditní kartu, kterou lze zřídit ke studentskému kontu G2. Maximální výše poskytnutého kreditu činí 20 000 Kč a je opět závislá na stupni vzdělání. Odpadá zde nutnost dokládání příjmu a je možné kombinovat kreditní kartu i s povoleným debetem pro studenty.⁸⁰

Tabulka č. 5: Parametry Kreditní karty pro studenta Komerční banky⁸¹

Sjednání/přechod/zrušení	zdarma
Správa a vedení	29 Kč/měsíc
Vydání/používání karty	zdarma
Bezüročné období	45 dnů
Úrok	19,9 % p. a.
Minimální splátka	1/10 čerpané částky + 19,9 % úrok
Pokuta z prodlení	1. upomínka – 100 Kč, 2. upomínka – 500 Kč

Výhody kreditní karty od Komerční banky:

- bezúročné období 45 dnů
- možná kombinace s povoleným debetem
- bez nutnosti doložení příjmu

4.1.6 mKreditka od mBank

Všem svým klientům nabízí mBank kreditní produkt mKreditku. Tato kreditní karta nabízí svým klientům tři tarify, ke kterým se váže roční poplatek a úroková sazba. Platí zde, že čím vyšší je roční poplatek, tím nižší je úroková sazba. To znamená, že tarif 1 nemá žádný roční poplatek, ale úroková sazba činí 23,8 % p. a. Naopak tarif 3

⁸⁰ *Kreditní karta pro studenty* [online]. Komerční banka, a.s., 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/lide/mladez-a-studenti/kreditni-karta-pro-studenty.shtml>>.

⁸¹ Vlastní zpracování poskytnutého ceníku Komerční banky.

je zpoplatněn částkou 590 Kč, ale úroková sazba je pouze 14,8 % p. a. V prvních šesti měsících nabízí mBank klientům 1 % zpět z každé platby.⁸²

Tabulka č. 6: Parametry mKreditky od mBank⁸³

Sjednání/přechod/zrušení	zdarma
Správa a vedení	zdarma – 590 Kč ročně v závislosti na tarifu
Vydání/používání karty	zdarma – 590 Kč ročně v závislosti na tarifu
Bezüročné období	54 dnů
Úrok	14,8 % p. a. – 23,8 % p. a.
Minimální splátka	3 % (min. 50 Kč)
Pokuta z prodlení	upomínka – 50 Kč

Výhody kreditní karty od mBank:

- bezúročné období 54 dnů
- po dobu 6 měsíců vrácení 1 % z každé platby
- nastavení vlastního PIN zdarma

Z uvedených informací jasně vyplývá, že nejlevnější by měla být mBank, která má úrok 14,8 % p. a., ale tohoto úroku lze dosáhnout pouze tehdy, pokud klient platí roční poplatek ve výši 590 Kč a spadá tak pod tarif 3. Nejdražší je naopak Česká spořitelna, která má úrok 23,88 % p. a., ale nabízí nejdelší bezúročné období. Komerční banka nabízí, stejně jako mBank, úrok pod 20 % p. a., ale bezúročné období je pouze 45 dnů. Kreditní karty mohou být pro studenty velmi lákavé zejména z toho důvodu, že mají poměrně dlouhé bezúročné období. Na druhou stranu pokud se toto bezúročné období překročí, stává se z nich poměrně drahá a nevýhodná záležitost.

⁸² *mKreditka – kreditní karta* [online]. mBank, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mbank.cz/osobni/karty/mkreditka/>>.

⁸³ Vlastní zpracování poskytnutého ceníku mBank.

4.1.7 Půjčka pro studenty od České spořitelny⁸⁴

Tento produkt je určen osobám starším 18 let a současně studentům středních, vyšších a vysokých a jazykových škol, jak státních tak soukromých. Nezáleží na tom, zda se jedná o studenty prezenčního či dálkového studia studující v České republice nebo i v zahraničí. Půjčka je neúčelová a pohybuje se v rozmezí 20 000 Kč až 300 000 Kč. Pokud student nemá dostatečné příjmy, je vyžadován spoludlužník, kterým ve většině případů bývá jeden z rodičů. Samozřejmostí je také možnost splácet půjčku až po ukončení studia, ale je nutné hradit alespoň úroky.

Tabulka č. 7: Parametry Půjčky pro studenty České spořitelny⁸⁵

Posouzení žádosti	zdarma
Správa úvěru	59 Kč/měsíc
Úrok	8,9 % p. a.
RPSN	9,41 %
Splatnost	12 – 120 měsíců
Snížená splátka	ano, lze hradit při studiu pouze úroky
Pokuta z prodlení	500 Kč

Výhody dlouhodobého úvěru od České spořitelny:

- během studia lze hradit pouze úroky
- splatnost až 10 let

4.1.8 Úvěr Gaudeamus od Komerční banky⁸⁶

Komerční banka nabízí studentům úvěr Gaudeamus, který je určen stejnému segmentu studentů jako půjčka od České spořitelny. Rozdílem je, že studenti vysoké či vyšší odborné školy mohou úvěr použít na cokoliv, ovšem ostatní mohou úvěr použít pouze na úhradu školného. Taktéž je zde rozdíl v poskytované částce, neboť Komerční banka má strop až na 600 000 Kč. I zde lze využít možnosti odkladu splátek a splácet

⁸⁴ Půjčka pro studenty – O produktu [online]. Česká spořitelna, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/pujcka-pro-studenty/o-produktu-d00023284>>.

⁸⁵ Vlastní zpracování poskytnutého ceníku České spořitelny.

⁸⁶ Úvěr Gaudeamus [online]. Komerční banka, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/lide/obcane/uver-gaudeamus.shtml>>.

během studia pouze úroky, ale je to možné pouze do částky 150 000 Kč a jen pro studenty vyšších a vysokých škol.

Tabulka č. 8: Parametry úvěru Gaudeamus⁸⁷

Posouzení žádosti	zdarma
Správa úvěru	zdarma
Úrok	od 7,9 % p. a.
RPSN	od 8,2 % p. a.
Splatnost	12 – 120 měsíců
Snížená splátka	ano, lze hradit při studiu pouze úroky
Pokuta z prodlení	1. upomínka – 100 Kč, 2. upomínka – 500 Kč

Výhody dlouhodobého úvěru od Komerční banky:

- správa úvěru zdarma
- maximální částka až 600 000 Kč

4.1.9 mPůjčka od mBank

mBank opět nenabízí produkt pouze pro studenty, ale mPůjčku Plus pro všechny fyzické osoby. Ačkoli má tento produkt vyšší úrok i RPSN než konkurence, tak může být pro studenty zajímavý, protože pokud student bude chtít zapůjčit vyšší částku než 300 000 Kč a bude na střední škole, tak mu ji neposkytne ani Česká spořitelna a ani Komerční banka. Nevýhodou samozřejmě je, že v této situaci by musel splácet půjčku již při studiu. mBank má pro klienty k dispozici půjčku až do výše 500 000 Kč. Jako velmi pozitivní se jeví i tzv. garance nejlevnější půjčky po celou dobu splácení. To znamená, že pokud kdykoli během doby splácení se objeví lepší nabídka, tak ji mBank dorovná.⁸⁸

⁸⁷ Vlastní zpracování poskytnutého ceníku Komerční banky.

⁸⁸ *mPůjčka – neúčelová bankovní půjčka* [online]. mBank, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mbank.cz/osobni/uvery/mpujcka/>>.

Tabulka č. 9: Parametry mPůjčky⁸⁹

Posouzení žádosti	zdarma
Správa úvěru	zdarma
Úrok	od 9,9 % p. a.
RPSN	od 10,4 %
Splatnost	12 – 120 měsíců
Snížená splátka	ne
Pokuta z prodlení	upomínka – 50 Kč

Výhody dlouhodobého úvěru od mBank:

- garance nejlevnější půjčky po celou dobu splácení
- zajímavý úrok i RPSN oproti běžně dostupným úvěrům nejen pro studenty

Co se týká dlouhodobých úvěrů, tak nejlevněji opět vychází produkt Komerční banky, který má nejnižší úrok i RPSN. Všechny uvedené banky mají jejich úrokovou sazbu pod 10 % p. a. RPSN se taktéž pohybuje pod 10 % p. a, pouze u mBank je 10,4 % p. a., ale tato garantuje nejlevnější půjčku v rámci dlouhodobých úvěrů, které primárně necílí na studenty.

Tato kapitola nesloužila pouze pro přehled a charakteristiku úvěrových produktů jednotlivých bank, které budou sloužit jako podklad pro modelové příklady, ale také pro nadefinování poslední hypotézy.

H4: Nejvyužívanějším krátkodobým úvěrovým produktem bude kontokorent, a pokud by bylo nutné financovat studium dlouhodobým úvěrem, budou chtít studenti úvěr splácet již při studiu.

⁸⁹ Vlastní zpracování poskytnutého ceníku mBank.

5 Dotazníkové šetření

Využití metody dotazníkového šetření slouží k dosažení dvou základních cílů. Prvním z nich je potvrzení nebo vyvrácení hypotéz, k jejichž stanovení došlo v teoretické části a druhým cílem je zjistit základní data pro nadefinování si dvou protichůdných modelových situací. Výsledné znění hypotéz pro výzkum je uvedeno v kapitole 5.4.

5.1 Základní charakteristika dotazníkového šetření

- Výzkum je zaměřen na vysokoškolské studenty.
- Počet respondentů – 197.
- Návratnost – 77,3 %.
- Oslovování respondentů probíhalo za pomoci internetu, konkrétně prostřednictvím sociální sítě Facebook a Twitter, dále pak také e-mailem.
- Dotazník byl umístěn na webové stránce www.vyplnto.cz od 1. 10. 2014 do 31. 10. 2014.
- Dotazník se zaměřoval na zjištění nákladů na studium u studentů vysokých škol, na zdroje financování studia a na zkušenosti s úvěrovými produkty pro studenty.

5.2 Předvýzkum

Cílem předvýzkumu bylo zjištění, zda dotazník byl sestaven jak strukturálně správně, tak také srozumitelně. Předvýzkumu se zúčastnili rodinní příslušníci, přátelé a příbuzní. Na základě zjištění z předvýzkumu byly některé otázky zcela odstraněny a jiné byly přeformulovány.

5.3 Struktura dotazníku

Dotazník obsahuje 19 otázek a je uveden v příloze č. I této bakalářské práce. Převážná většina otázek byla uzavřená a z jedné třetiny byly otázky dichotomické, to znamená, že bylo na výběr pouze ze dvou možností.

Dalších 12 otázek mělo na výběr z více možností, ale vždy dotázaný mohl vybrat pouze jednu odpověď.

Otázky 1 – 4 se týká identifikace respondenta. Zjišťuje se pohlaví, skutečnost zda studuje státní nebo soukromou školu a v případě, že studuje školu soukromou, tak jak je vysoké školné, a jakou formou vysokou školu studuje, zda prezenční nebo kombinovanou.

Cílem otázek 5 – 8 je zjistit, jak vysoké jsou celkové náklady studentů na studium a poté určit částky, které připadají na dílčí položky – bydlení, dojíždění a stravu. Z těchto údajů je sestavena tabulka, která je využita pro sestavení modelové situace a také slouží k ověření hypotézy H1 .

Otázka 9 je pouze doplňující pro předchozí a stanovuje, za co studenti vydávají největší sumu po základních nákladech.

Otázka 10 se zabývá tím, zda a v jakém poměru přispívají studentům rodiče.

Otázky 11 – 12 se týkají toho, jestli respondenti pracují nebo chodí na brigádu a kolik si vydělají. V případě, že pracují nebo chodí na brigády, tak zda je příjem použit také na úhradu studijních nákladů.

Otázky 13 – 15 zjišťují, jak se respondent orientuje na poli bankovních produktů určených pro studenty. Zda ví o úvěrových produktech pro studenty, zda nějaký produkt využívá a případně u jakého bankovního domu.

Skupina otázek 16 – 18 je čistě hypotetická a zkoumá, zda by si dotazovaní ve finanční tísní úvěrový produkt vzali, jaká by byla maximální částka, kterou by byli ochotni si půjčit a zda by spláceli již při studiu nebo až po skončení studia.

Otázka 19 se zabývá problematikou školného na státních a veřejných školách. Zkoumá, zda studenti souhlasí se zavedením školného a zjišťuje, jak by mělo být asi vysoké.

5.4 Hypotézy

Dotazníkové šetření by mělo prokázat, zda se stanovené hypotézy potvrdí nebo naopak, zda tyto hypotézy budou vyvráceny.

H1: Průměrné náklady na státní škole budou činit 8 000 Kč měsíčně, na škole soukromé bude tato částka přibližně 11 000 Kč.

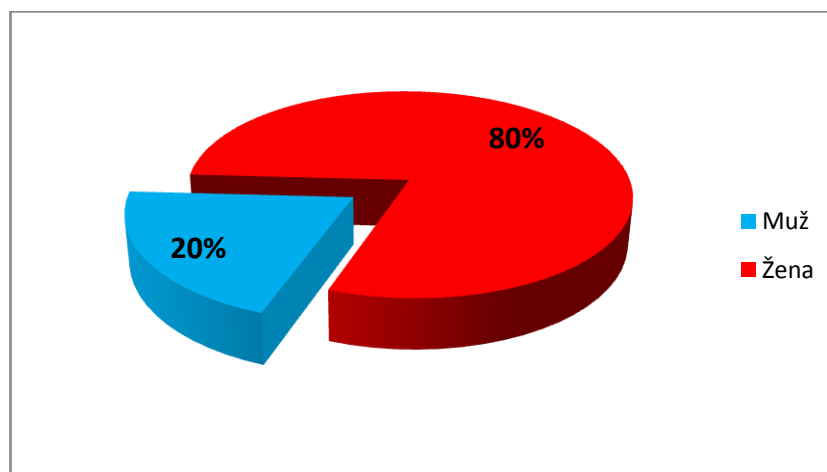
H2: Přibližně 40 % studentů by bylo ochotno si vzít studentskou půjčku, pokud by se dostalo do situace, která by to vyžadovala.

H3: Více než 70 % studentů bude souhlasit se zavedením školného do částky 15 000 Kč za rok.

H4: Nejvyužívanějším krátkodobým úvěrovým produktem bude kontokorent, a pokud by bylo nutné financovat studium dlouhodobým úvěrem, budou chtít studenti úvěr splácet již při studiu.

5.5 Výsledky výzkumu

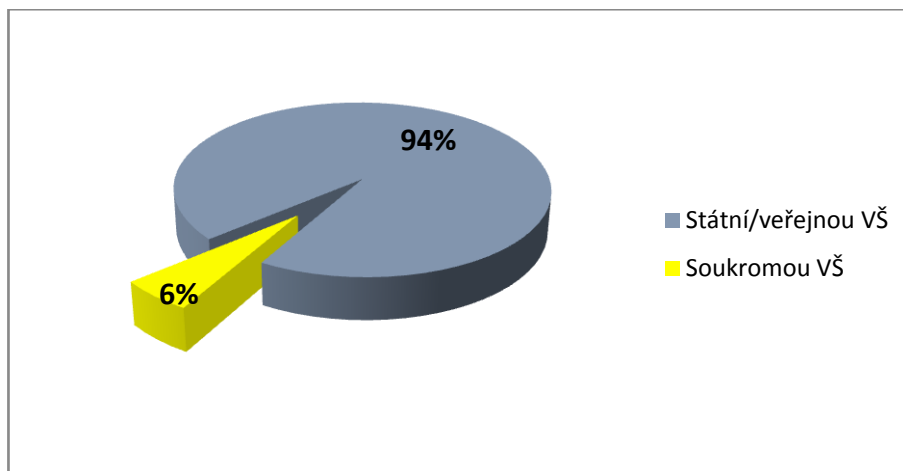
Graf č. 7: Pohlaví:

Z identifikační otázky, která se týkala pohlaví respondentů, vyplývá, že dotazník vyplnilo 80 % žen a pouze 20 % mužů. Stránky www.vyplnto.cz právě na skutečnost, že dotazníky vyplňují převážně ženy, upozorňují. A dále je to pravděpodobně z důvodu toho, že na vysokých školách je větší podíl studujících žen.⁹⁰

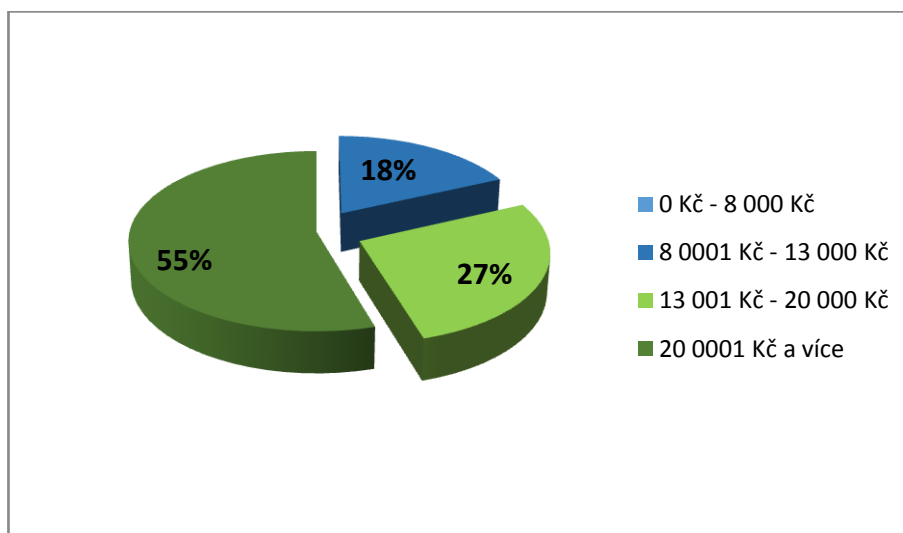
⁹⁰ CZSO.CZ. *Gender – úvod*. [online]. [cit. 2014-11-12]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/gender_uvod>.

Graf č. 8: Studujete:

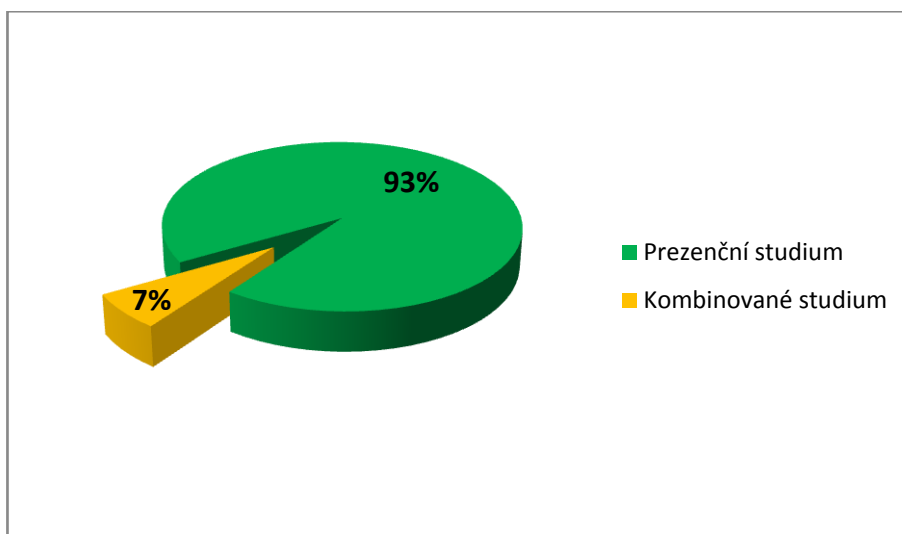
Co se týče grafu č. 8, který se zabývá otázkou, zda respondenti studují soukromou, státní či veřejnou školu, je zde převaha státní či veřejné školy znatelná a to i přes to, že byli osloveni, zejména prostřednictvím sociální sítě, i studenti soukromých vysokých škol. Další otázka, která se váže ke studiu na soukromé škole a věnuje se školnému, byla k dispozici pouze dotázaným, kteří odpověděli, že studují soukromou školu, ostatním nebyla k dispozici.

Graf č. 9: Výše školného za semestr:

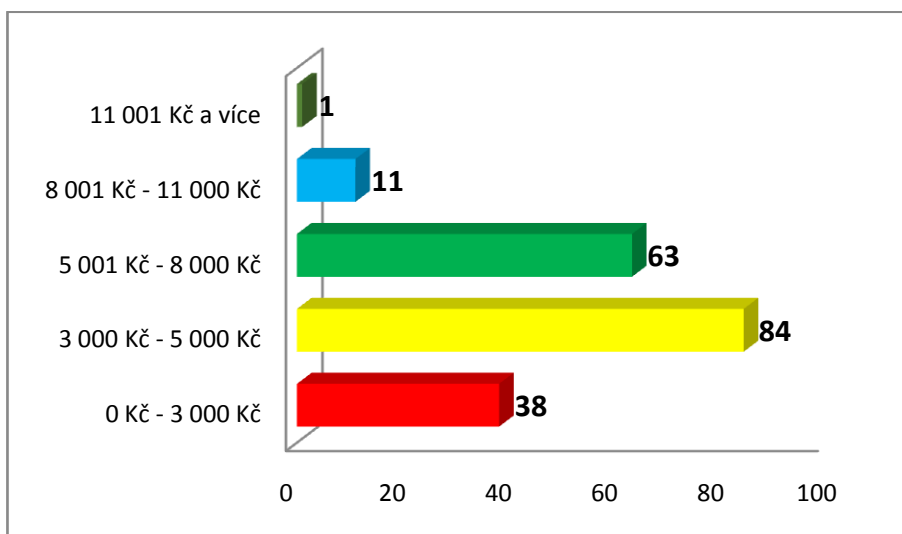
Z grafu č. 9 lze vyčíst, že 55 % studentů, kteří studují na soukromé škole, platí školné za semestr přes 20 000 Kč, ale žádný z dotázaných respondentů neplatí nižší školné než 8 000 Kč. To znamená, že studium na soukromé vysoké škole je poměrně drahá záležitost.

Graf č. 10: Forma studia:

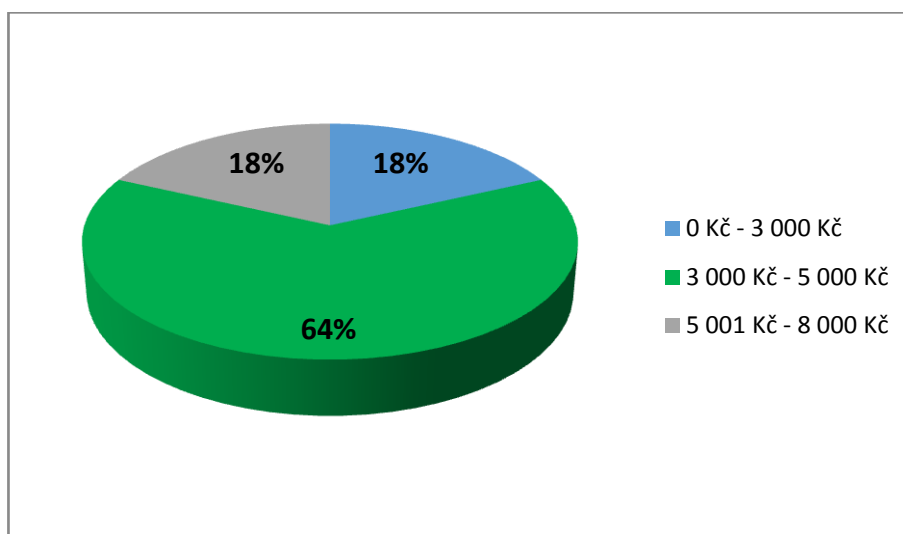
Z grafu č. 10 vyplývá, že 93 % respondentů studuje vysokou školu ve formě prezenčního studia a pouze 7 % studentů ve formě studia kombinovaného.

Graf č. 11: Jaké jsou vaše průměrné měsíční náklady (bez školného) – strava, doprava, jízdné, ubytování apod.?

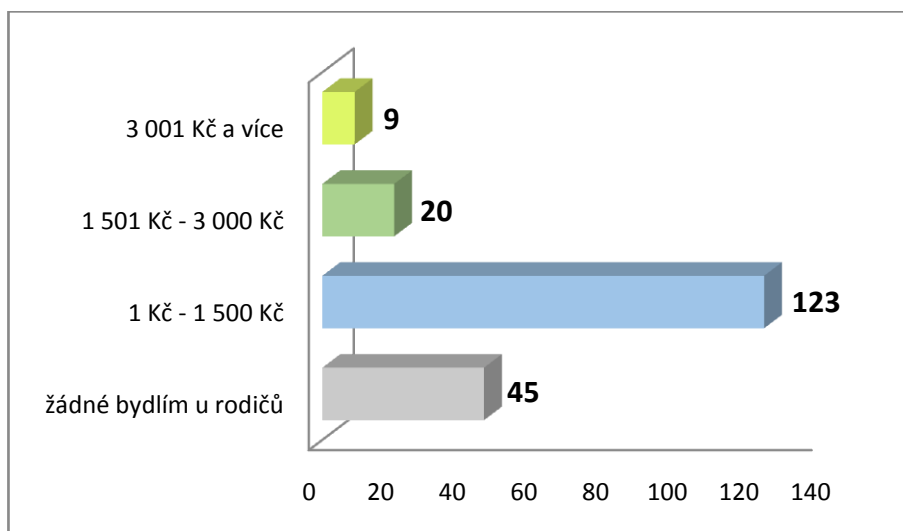

Graf č. 11 znázorňuje sumu měsíčních nákladů studentů, kterou musí při studiu vynaložit a tato suma je očištěná o položku školného u studentů studujících soukromou školu. Je tedy patrné, že téměř 95 % dotázaných má náklady nižší než 8 000 Kč. Co se týká studentů soukromých škol, tak žádný z dotázaných neuvedl ve výzkumu, že má náklady vyšší než 8 000 Kč, na což poukazuje následující graf. To znamená, že náklady vyšší než 8 000 Kč mají pouze studenti veřejných škol, viz graf č. 12.

Graf č. 12: Celkové náklady studentů soukromých škol (bez školného):

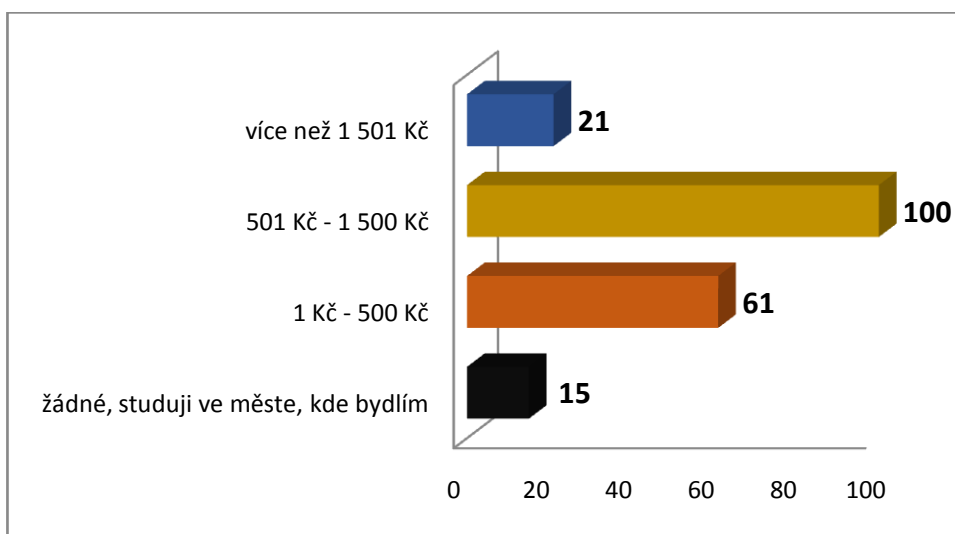

Graf č. 13: Jaké jsou vaše náklady na bydlení?

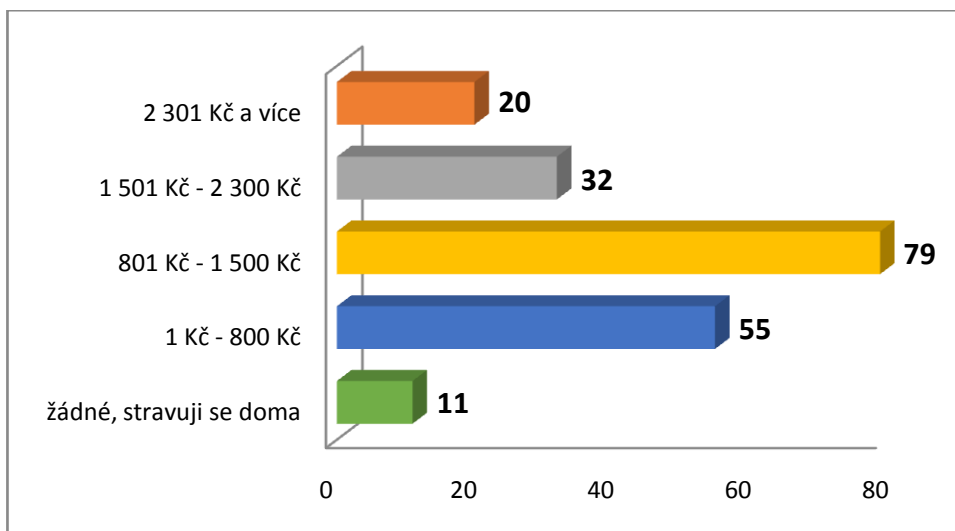
Graf č. 13 již podrobněji rozebírá celkové náklady a zaměřuje se na náklady na bydlení. A z grafu je patrné, že nejvíce studentů má náklady na bydlení do 1 500 Kč. Lze se domnívat, že tato částka je odpovídá ubytování na koleji nebo případně ubytování v podnájmu.

Graf č. 14: Jaké jsou vaše náklady na dojíždění?

Také graf č. 14 se zabývá dílčími náklady, a to jsou náklady na dojíždění. Graf říká, že téměř 60 % respondentů má náklady na dojíždění vyšší než 500 Kč. Samozřejmě je tato částka závislá jednak na vzdálenosti, kterou musí do místa studia dojíždět, jednak také na tom, jak často dojíždějí domů ze školy.

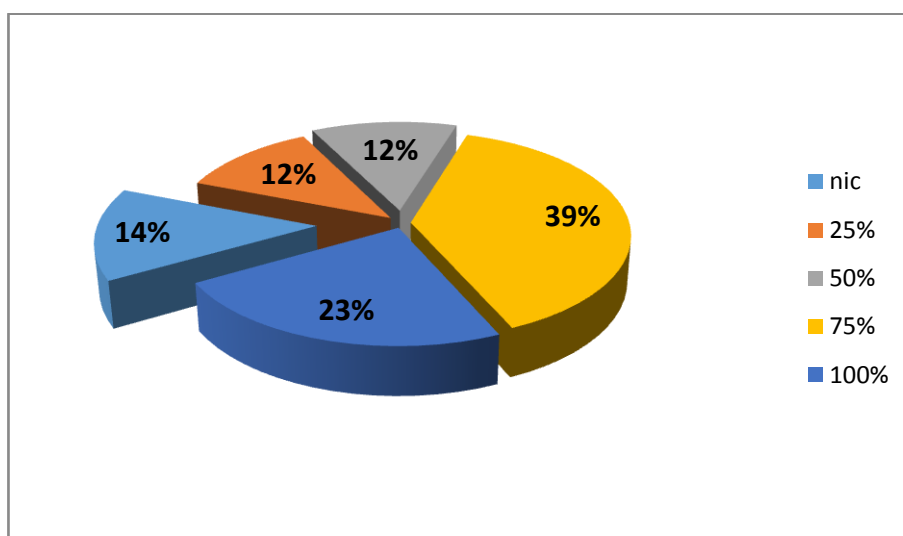
Graf č. 15: Jaké jsou vaše náklady na stravování?

Graf č. 15 znázorňuje další dílčí náklady, a to náklady na stravování, kdy téměř 1/3 respondentů uvádí, že náklady na stravování se pohybují v rozmezí 801 Kč – 1 500 Kč. Jsou zde znatelné rozdíly v sumách, protože je samozřejmě částka závislá na tom, kde se studenti stravují. Pokud se budou stravovat v menzách nebo jíst pouze rohlíky s paštikou, tak náklady budou mnohem nižší, než když půjdou každý den do restaurace.

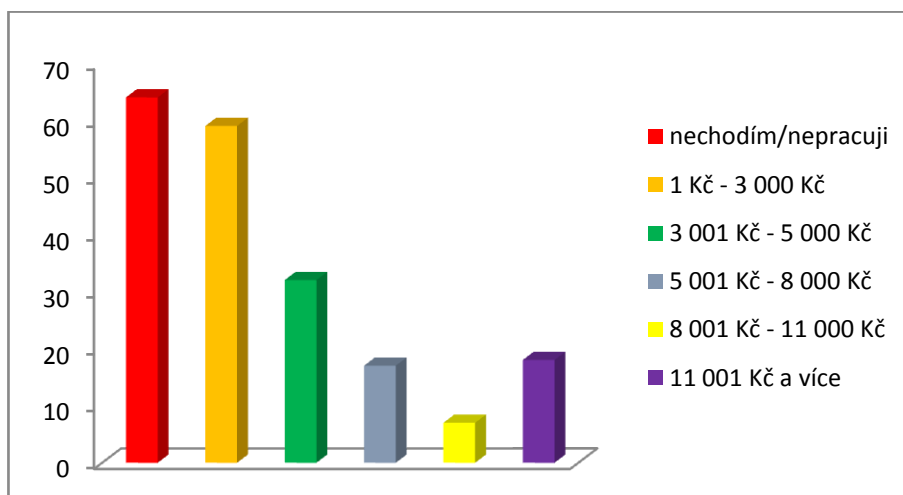
Co se týče otázky, která zjišťovala další nejvýznamnější položku, za kterou studenti utrácejí, tak odpověď byla docela překvapivá. Neboť se dalo očekávat, že většina respondentů uvede mobilní telefon nebo internet. Ale nejčastější odpovědí byla kultura, kterou uvedlo více než 25 % dotázaných a až druhou příčku zaujal telefon a internet. Poté následovaly položky jako oblečení, sport, kosmetika a na posledním místě zůstala zájmová uskupení.

Graf č. 16: Kolik % Vašich měsíčních nákladů hradí rodiče?

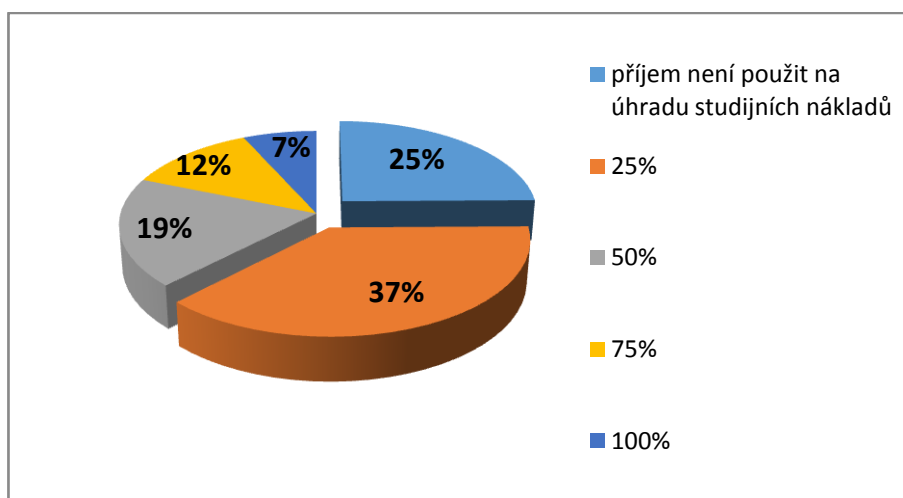
Z výše uvedeného grafu je patrné, že více než 80 % respondentů se spolupodílí na úhradě nákladů a téměř 75 % dotázaných přispívá na studium z více než 50 %. To znamená, že i když převážná většina studentů studuje ve formě prezenčního studia, tak si různě přivydělává. Tato skutečnost by měla být potvrzena v další otázce.

Graf č. 17: Chodíte na brigádu nebo pracujete a kolik si vyděláte?

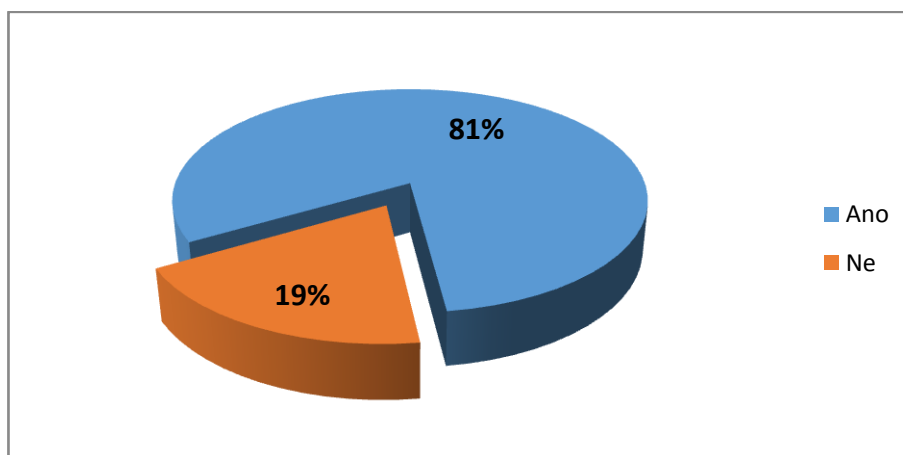
Graf č. 17 potvrzuje domněnku, že většina dotázaných, kteří v předchozí otázce odpověděli, že se z určitého procenta se spolupodílí na úhradě nákladů, pracuje nebo chodí na brigádu. Nejčastěji si studenti vydělají částku do 3000 Kč, lze tedy uvažovat, že většina z nich pracuje na částečný úvazek, pár hodin týdně, nebo si chodí přivydělávat na brigádu. Respondenti, kteří si vydělají více než 11 000 Kč, si hradí své studijní náklady ze 100 %.

Graf č. 18: Je část vašeho příjmu použita na úhradu studijních nákladů, a jak je tato částka velká?

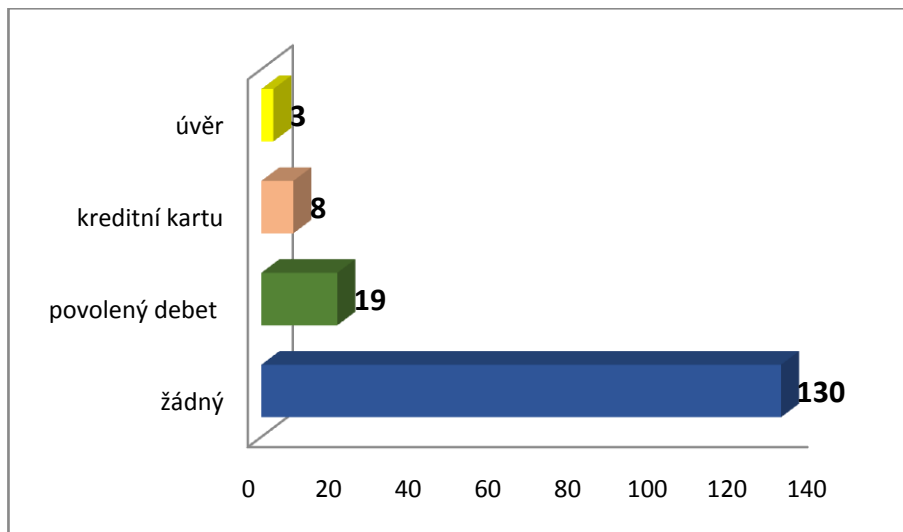
Tato otázka byla položena pouze respondentům, kteří v předchozí otázce odpověděli, že pracují nebo chodí na brigádu. Graf vypovídá o tom, že pouze 25 % respondentů svůj příjem nepoužívá na úhradu studijních nákladů a je to také 61 % studentů, kteří si vydělají částku do 3 000 Kč.

Graf č. 19: Víte o tom, že existují různé druhy půjček určené výhradně pro studenty?

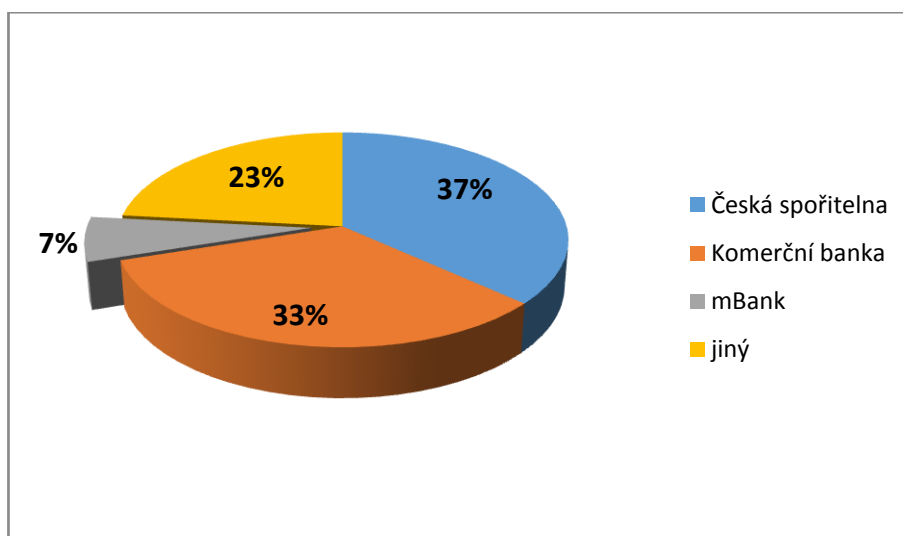
Graf č. 19 znázorňuje podíl respondentů, kteří vědí o existenci úvěrových produktů, které jsou určené výhradně pro studenty. A více než 80 % dotázaných ví, že tyto produkty na trhu jsou. Což může být velmi pozitivní informací pro bankovní domy, které se snaží na segment studentů více zaměřovat.

Graf č. 20: Využíváte některý z uvedených produktů?

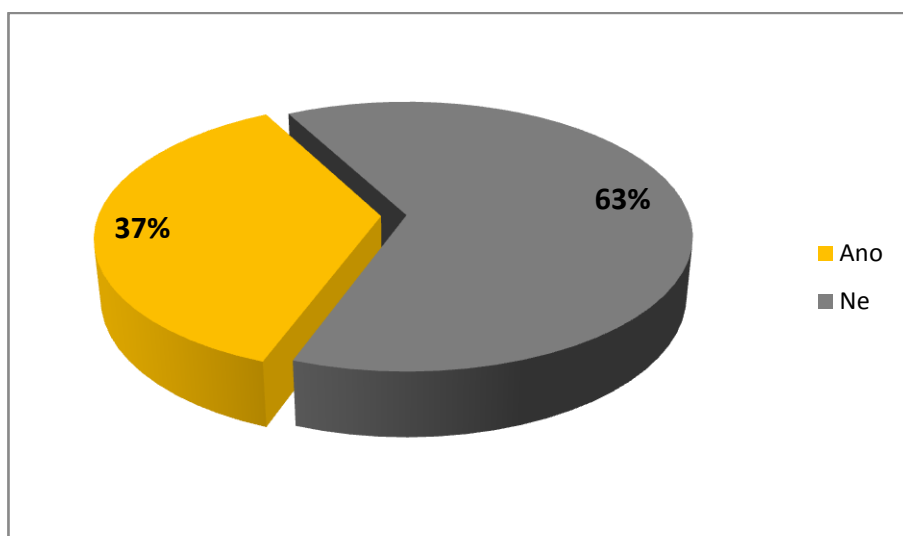
Co se týká toho, jak studenti využívají úvěrové produkty banky, lze říci, že převážná většina dotázaných žádný takový produkt nevyužívá. A ti co ano, využívají zejména povolený debet a kreditní kartu. Samozřejmě to je spojeno s částkou, která se k jednotlivým produktům váže. Obecně totiž platí, že povolený debet má nižší limit než kreditní karta.

Graf č. 21: U jakého bankovní ho domu?

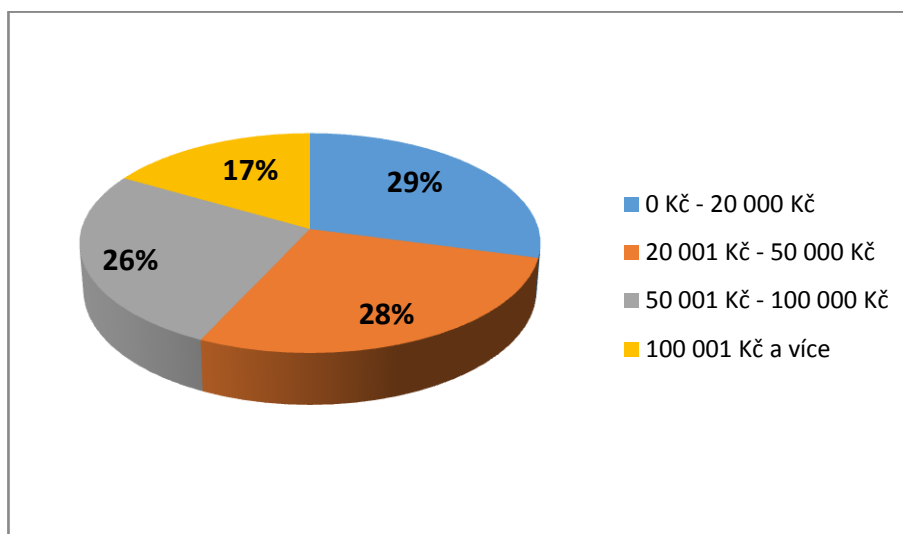
Z grafu č. 21 jasně vyplývá, že většina respondentů, která využívá nějaký úvěrový produkt, dává přednost tradičním a velkým bankám na trhu. Dotázaní, kteří využívají úvěr, ho mají u České spořitelny a Komerční banky, což by mohlo znamenat, že využívají úvěr pro studenty, který tyto banky mají ve svém portfoliu. Co se týče mBank, která nemá cílovou skupinu studentů, tak ti co ji využívají, tak u ní mají zřízený kontokorent.

Graf č. 22: Pokud byste se dostali do finanční tísně, financovali byste studium formou nějaké půjčky?

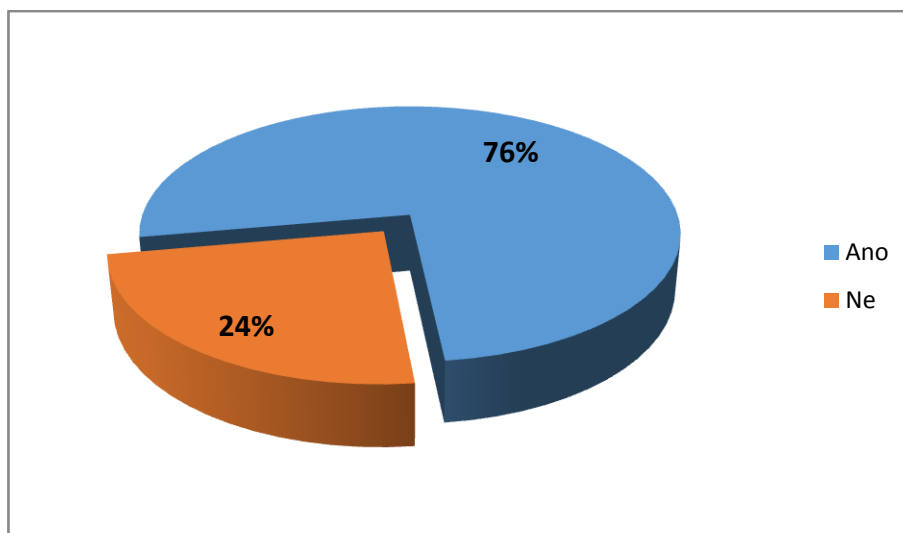
Graf č. 22 vyjadřuje to, zda by si ve finanční tísní respondenti byli ochotni půjčit. 63 % dotázaných by studium formou půjčky nefinancovali. Je to pravděpodobně způsobeno tím, že málokterý mladý člověk chce po studiu splácet půjčky, které mají poměrně vysoký úrok, i přestože jsou určeny studentům.

Graf č. 23: Jakou maximální částku byste byli ochotni si půjčit v bance k financování studia?

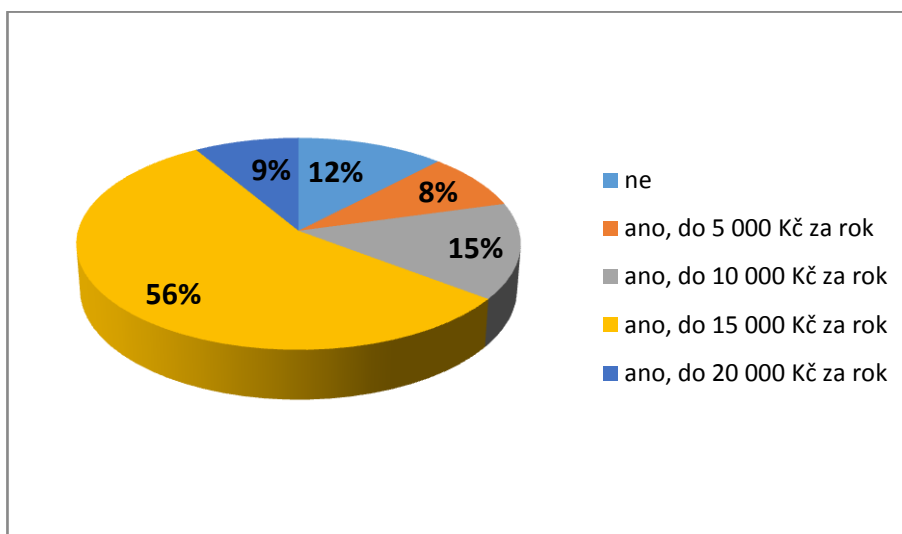
Z grafu č. 23 lze vyčíst, že většina těch, co by ve finanční tísní financovali studium půjčkou, by byla ochotna si půjčit do 100 000 Kč. Pouhá 1/5 respondentů by si půjčila více než 100 000 Kč.

Graf č. 24 : Spláceli byste zapůjčenou částku již při studiu?

Graf č. 24 vyjadřuje podíl respondentů, kteří by spláceli půjčku již při studiu, k těm, kteří by půjčku spláceli až po ukončení studia. 76 % dotázaných by ji splácelo již při studiu a je to více než 90 % z těch, kteří odpověděli, že při studiu pracují nebo chodí na brigády. To znamená, že lidé, kteří již mají určitou práci, by ne třeba na plný úvazek, by se snažili umořit část půjčky již v průběhu studia.

**Graf č. 25: Souhlasíte se zavedením školného na státních a veřejných školách?
V případě, že ano, jaká by měla být jeho maximální výše?**

Z grafu č. 25 vychází, že téměř 90 % studentů by nemělo nic proti tomu, kdyby se školné zavedlo. Jeho výše by neměla přesahovat částku 15 000 Kč za rok.

5.6 Vyhodnocení hypotéz

H1: Průměrné náklady na státní škole budou činit 8 000 Kč měsíčně, na škole soukromé bude tato částka přibližně 11 000 Kč.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že jak u studentů soukromých i státních škol jsou náklady nejčastěji v rozmezí 3 001 Kč – 5 000 Kč. Tuto odpověď volilo téměř 50 % respondentů. Zajímavé je zjištění, že tato položka platí i pro studenty soukromých škol, kdy více než 60 % studentů má náklady opět ve výše uvedeném rozmezí. To znamená, že tato hypotéza se nepotvrdila.

H2: Přibližně 40 % studentů by bylo ochotno si vzít studentskou půjčku, pokud by se dostalo do situace, která by to vyžadovala.

Na základě dotazníkového šetření se ukázalo, že 37 % dotázaných by bylo ochotno si vzít v tíživé finanční situaci nějaký z úvěrových produktů a byla by to nejčastěji částka do 100 000 Kč. Tato hypotéza se potvrdila.

H3: Více než 70 % studentů bude souhlasit se zavedením školného do částky 15 000 Kč za rok.

Z poslední otázky dotazníkového šetření se potvrdila i hypotéza č. 3, neboť 79 % studentů by souhlasilo se zavedením školného, které by nepřesahovalo částku 15 000 Kč za rok.

H4: Nejvyužívanějším krátkodobým úvěrovým produktem bude kontokorent, a pokud by bylo nutné financovat studium dlouhodobým úvěrem, budou chtít studenti úvěr splácet již při studiu.

Z výzkumu se potvrdila i výše uvedená hypotéza, neboť z grafu č. 20 – je patrné, že opravdu nejvyužívanějším úvěrovým produktem je kontokorent, který zvolilo téměř 60 % dotázaných, z těch, kteří některý produkt využívají. A 76 % studentů potvrdilo i druhou část hypotézy a to, že by dlouhodobý úvěr spláceli již při studiu.

6 Modelové příklady

Na základě dotazníkového šetření byla sestavena následující tabulka, která uvádí nejvýznamnější položky z dotazníkového šetření.

Tabulka č. 10: Nejčastější rozmezí nákladů z dotazníkového šetření

POLOŽKA	ČÁSTKA
NÁKLADY NA UBYTOVÁNÍ	1 Kč – 1 500 Kč
NÁKLADY NA DOJÍŽDĚNÍ	500 Kč – 1 500 Kč
OSTATNÍ	2 500 Kč – 3 000 Kč
CELKOVÉ NÁKLADY	3 001 Kč – 5 000 Kč

Pro práci byly sestaveny dva modelové příklady, které vycházejí z údajů získaných z dotazníkového šetření, výše uvedené tabulky nákladů a z potvrzených hypotéz.

V prvním případě se modelová situace bude zabývat výhodností kontokorentu a v druhém půjde o výhodnost jednotlivých dlouhodobých úvěrů, které poskytují jednotlivé banky, jejichž produkty byly popsány v kapitole č. 4.

6.1 Kontokorentní úvěr

Budoucí student vysoké školy, který si měsíčně na brigádě vydělá 3 000 Kč, má měsíční náklady ve výši 5 000 Kč. Rodiče mu na studium nechtějí přispívat ani z části, proto se rozhodl, že si zřídí kontokorentní úvěr. Chce z něj každý měsíc čerpat právě ty chybějící 2 000 Kč. Kontokorent bude využívat pouze v měsících, kdy opravdu navštěvuje školu. Takže ve zkouškovém období a o prázdninách nebude tuto možnost využívat a bude chodit na brigády, aby ke konci splatnosti úvěru měl dostatečný výdělek a mohl umořit dluh a čerpat kontokorent v dalším období. To znamená, že kontokorent bude využívat v měsících – září, říjen, listopad, prosinec, únor, březen, duben, květen.

Zde je nutné již rozlišit poskytovatele, neboť problém nastává u Komerční banky. Ta má jako jediná splatnost kontokorentu pouze půl roku. To znamená, že student si v uvedené situaci půjčí 12 000 Kč, stačí mu sice jen 10 000 Kč, ale bude

počítat i s výdaji neočekávanými. Je ale potřeba kontokorent zaplatit právě do 180 dnů, a tak student musí tuto zapůjčenou částku včetně úroků vydělat o zimním zkouškovém období. Pokud by tomu tak nebylo, byl by vysoce penalizován a možná po splacení by mu již nebyl úvěr ani poskytnut.

Co se týká České spořitelny a mBank, tak zde je roční splatnost jeden rok a není tedy problém si půjčit větší obnos. A student také bude mít dostatek času, aby poskytnuté finanční prostředky řádně splatil. To znamená, že celkově student potřebuje 16 000 Kč na měsíce uvedené výše. Opět si bude chtít zajistit finanční rezervu a půjčí si tudíž 20 000 Kč.

U všech bank platí výhoda, že úroky se platí pouze ze skutečně čerpané částky, takže je pro studenta vhodné, aby čerpal každý měsíc chybějící 2 000 Kč, než aby vybral celou půjčovanou částku najednou.

Protože se nepodařilo od všech bankovních domů získat RPSN, tak tato modelová situace bude vycházet při výpočtu pouze z uvedené úrokové sazby, na rozdíl od následující situace, která se zabývá dlouhodobým úvěrem.

Tabulka č. 11: Úrokové sazby kontokorentních úvěrů jednotlivých bankovních domů

Banka	Produkt	Úroková sazba
Česká spořitelna	Kontokorent ČS	18,90 % p. a.
Komerční banka	Povolený debet KB	12,00 % p. a.
mBank	mRezerva	18,90 % p. a.

Již z uvedené tabulky je patrné, že Komerční banka nabízí nejlevnější kontokorentní úvěr, ale je důležité také zjistit, jak vysoký je přeplatek u konkurence a je nutné také opět podotknout, že doba splatnosti není rok jako u konkurence, ale pouze 180 dnů, jak již bylo uvedeno výše. To znamená, že student ve výchozí situaci již během zimních prázdnin a zimního zkouškového období musí vydělat tolik, aby uhradil čerpanou částku za září – únor, to znamená 10 000 Kč a úroky.

6.1.1 Postup výpočtu

Pro zjištění výhodnosti jednotlivých produktů je nutné zjistit kreditní úroky, které student zaplatí za využívání kontokorentu. K tomu výpočtu bude použit standart ACT/360, což znamená, že každý měsíc má skutečný počet dní a rok má 360 dnů. V literatuře lze tento způsob úročení najít také pod pojmem francouzský způsob úročení a lze ho definovat následujícím vztahem:⁹¹

$$\text{kreditní úrok} = \frac{\text{jistina} * \text{roční úroková sazba} * \text{počet dnů}}{360}$$

Tabulka č. 12: Zaplacené úroky u kontokorentního úvěru jednotlivých bank

Měsíc	Čerpaná částka (kumulovaná) + úrok	Kreditní úrok KB (12,00 % p. a.)	Čerpaná částka (kumulovaná) + úrok	Kreditní úrok ČS a mBank (18,90 % p. a.)
Září	2 000 Kč	20 Kč	2 000 Kč	31,50 Kč
Říjen	4 000 Kč + 20 Kč	41,50 Kč	4 000 Kč + 31,50 Kč	65,60 Kč
Listopad	6 000 Kč + 41,50 Kč	60,40 Kč	6 000 Kč + 65,60 Kč	95,50 Kč
Prosinec	8 000 Kč + 60,40 Kč	83,30 Kč	8 000 Kč + 95,50 Kč	131,80 Kč
Leden	8 000 Kč + 83,30 Kč	83,50 Kč	8 000 Kč + 131,80 Kč	132,30 Kč
Únor	10 000 Kč + 83,50 Kč	94,10 Kč	10 000 Kč + 132,30 Kč	148,90 Kč
Březen	*2 000 Kč	20,70 Kč	12 000 Kč + 148,90 Kč	197,70 Kč
Duben	*4 000 Kč + 20,70 Kč	40,20 Kč	14 000 Kč + 197,70 Kč	223,60 Kč
Květen	*6 000 Kč + 40,20 Kč	62,40 Kč	16 000 Kč + 223,60 Kč	264 Kč
Červen	*8 000 Kč + 62,40 Kč	80,60 Kč	16 000 Kč + 264 Kč	256,20 Kč
Červenec	*8 000 Kč + 80,60 Kč	83,50 Kč	16 000 Kč + 256,20 Kč	264,60 Kč
Srpen	*8 000 Kč + 83,50 Kč	83,50 Kč	16 000 Kč + 264,60 Kč	260,70 Kč
Celkem (Kč)		753,70		2 072,40

* u KB je nutné splatit kontokorent do 180 dnů, proto se ve výchozí situaci musí počítat s tím, že student musí splatit půjčené prostředky do konce února a poté je mu kontokorent automaticky obnoven a může čerpat znovu od nuly

⁹¹ Není úrok jako úrok aneb Jak klamou banky [online]. 2014 [cit. 2014-17-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.hypoindex.cz/neni-urok-jako-urok/>>.

Pro srovnání je zde uvedena i tabulka č. 13, která vychází z předpokladu, že by Komerční banka, a. s. vyšla studentovi vstříc a umožnila mu splatnost jednoho roku. Neboť splatit zapůjčenou částku v zimním zkouškovém období, by mohlo být pro většinu studentů problémové.

Tabulka č. 13: Zaplacené úroky u kontokorentního úvěru se změnou splatnosti u Komerční banky

Měsíc	Čerpaná částka (kumulovaná) + úrok	Kreditní úrok KB (12,00 % p. a.)	Čerpaná částka (kumulovaná) + úrok	Kreditní úrok ČS a mBank (18,90 % p. a.)
Září	2 000 Kč	20 Kč	2 000 Kč	31,50 Kč
Říjen	4 000 Kč + 20 Kč	41,50 Kč	4 000 Kč + 31,50 Kč	65,60 Kč
Listopad	6 000 Kč + 41,50 Kč	60,40 Kč	6 000 Kč + 65,60 Kč	95,50 Kč
Prosinec	8 000 Kč + 60,40 Kč	83,30 Kč	8 000 Kč + 95,50 Kč	131,80 Kč
Leden	8 000 Kč + 83,30 Kč	83,50 Kč	8 000 Kč + 131,80 Kč	132,30 Kč
Únor	10 000 Kč + 83,50 Kč	94,10 Kč	10 000 Kč + 132,30 Kč	148,90 Kč
Březen	12 000 Kč + 94,10 Kč	125 Kč	12 000 Kč + 148,90 Kč	197,70 Kč
Duben	14 000 Kč + 125 Kč	141,30 Kč	14 000 Kč + 197,70 Kč	223,60 Kč
Květen	16 000 Kč + 141,30 Kč	166,80 Kč	16 000 Kč + 223,60 Kč	264 Kč
Červen	16 000 Kč + 166,80 Kč	161,70 Kč	16 000 Kč + 264 Kč	256,20 Kč
Červenec	16 000 Kč + 161,70 Kč	167 Kč	16 000 Kč + 256,20 Kč	264,60 Kč
Srpen	16 000 Kč + 167 Kč	167,10 Kč	16 000 Kč + 264,60 Kč	260,70 Kč
Celkem (Kč)		1 311,70		2 072,40

6.2 Kreditní karta

Pro získání krátkodobých finančních výpomocí není jedinou možností pouze kontokorent, ale také kreditní karta, ale ve výše popsané situaci není její využití reálné. Pokud by student byl ve výše uvedené situaci, nemohl by o kreditní kartě uvažovat, protože by nezvládal platit v bezúročném období a úroky by byly neskutečně vysoké. Je to dáno tím, že v rámci kontokorentu si půjčuje každý měsíc 2 000 Kč až do té doby než se dostane k limitu, ale zaplatí celý dluh k datu splatnosti, kdy si vydělá celou částku, aby dluh umořil a mohl v následujícím roce opět kontokorent využívat. V případě kreditní karty, která má bezúročné období do 55 dnů, není schopen peníze vrátit, protože je potřebuje na delší období (více než 55 dnů). Vydělá pouze 3 000 Kč a k přežití potřebuje 5 000 Kč, takže každý měsíc se jeho dluh navyšuje o 2 000 Kč, proto by pro něj kreditní karta byla jednou z nejhorších možností.

6.3 Dlouhodobý úvěr

Tato modelová situace počítá se zavedením školného ve výši 15 000 Kč. Je to částka, kterou by byli studenti ochotni za rok zaplatit na veřejných a státních školách, jak vyplynulo z výzkumu.

Jedná se opět o budoucího studenta vysoké školy, který počítá prozatím pouze s bakalářským studiem. Jeho náklady jsou opět 5 000 Kč a je schopen si vydělat měsíčně částku 3 000 Kč. Rodiče mu jsou na studium ochotni přispívat právě 5 000 Kč tak, aby pokryl své životní náklady při studiu, ale školné mu již z finančních důvodů uhradit nemohou. Rozhodne se, že si na školné, které bude činit 45 000 Kč, půjčí jednorázově 50 000 Kč, tak aby měl opět určitou rezervu. Splácet může úvěr již při studiu z výdělku z brigády, ale chce splácet maximálně 2 000 Kč, tak aby mu z výdělku opět nějaký obnos zbyl. Nechce ani využít možnosti splácení půjčky až po studiu, ale rád by ji splatil již během studia, aby ukončil vysokou školu nezadlužený.

V tomto modelovém příkladu se již podařilo zjistit RPSN jednotlivých úvěrů, proto s ní bude počítáno.

RPSN je roční procentní sazba nákladů, která udává procenta z dlužné částky, které musí klient zaplatit za jeden rok v souvislosti s úvěrem. Jsou to tedy veškeré

náklady, které jsou s úvěrem spojeny. Na rozdíl od úroku, který ukazuje pouze cenu vypůjčených peněz, RPSN v sobě má zahrnuty veškeré náklady, které s úvěrem nebo půjčkou souvisejí. RPSN tedy kromě úroku v sobě nese poplatky za uzavření smlouvy, poplatky za správu úvěru, poplatky za vedení účtu, poplatky za převody peněžních prostředků, první navýšenou splátku, pojištění schopnosti splácet apod.⁹²

Tabulka č. 14: Úrokové sazby a RPSN jednotlivých bankovních domů⁹³

	Česká spořitelna	Komerční banka	mBank
Úroková sazba	8,90 % p. a.	8,30 % p. a.	9,90 % p. a.
RPSN	9,41 % p. a.	8,60 % p. a.	10,40 % p. a.

6.3.1 Postup výpočtu

Nejprve je potřeba zjistit tzv. anuitu. Anuita je splátka úvěru, jejíž výše se v průběhu času nemění. Anuita se skládá ze dvou částí – splátky jistiny a úroku. Poměr mezi úroky a jistinou je nejvyšší na počátku splácení a postupně se snižuje.⁹⁴

$$S = U * \frac{q^n(q - 1)}{g^n - 1}$$

S = anuitní splátka; U = půjčená částka; q = 1 + úroková míra za časovou jednotku; n = počet období (čas)

Nejprve je nutné vypočítat položky q a n:

n = 3 * 12 = 36 – student chce splatit úvěr během bakalářského studia, tj. 3 roky

q pro Českou spořitelnu = **1 + (0,0941 / 12) = 1,0078416**

q pro Komerční banku = **1 + (0,086 / 12) = 1,0071666**

q pro mBank = **1 + (0,104 / 12) = 1,0086666**

Do vzorce pro výpočet anuitní splátky se dosadí data z modelové situace a výše uvedené výpočty, takže vzorec bude vypadat následovně:

⁹² Co je tedy to často zmiňované RPSN. [online]. Bankovní poplatky, 2015 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z WWW: < <http://www.bankovnipoplatky.com/co-je-tedy-to-casto-zminovane-rpsn-613.html>>.

⁹³ Vlastní zpracování na základě poskytnutých ceníků jednotlivých bank.

⁹⁴ Anuita - Algoritmy.net [online]. 2014 [cit. 2014-17-11]. Dostupné z WWW: <www.algoritmy.net/article/123/anuita>.

Pro Českou spořitelnu:

$$S = 50\,000 * \frac{1,0078416^{36} * (1,0078416 - 1)}{1,0078416^{36} - 1}$$

$$S = 1\,599,54 \text{ Kč}$$

Měsíční splátka u České spořitelny bude činit 1 599,54 Kč. Po třech letech tedy student zaplatí 57 583,44 Kč. To znamená, že úvěr přeplatí o 7 583,44 Kč. Tato částka nezahrnuje pouze úrok, ale právě již zmíněné RPSN, což znamená, že jsou zde započítané všechny náklady spojené s úvěrem.

Pro Komerční banku:

$$S = 50\,000 * \frac{1,0071666^{36} * (1,0071666 - 1)}{1,0071666^{36} - 1}$$

$$S = 1\,580,61 \text{ Kč}$$

Měsíční splátka u Komerční banky bude 1 580,61 Kč a po třech letech student zaplatí bance celkem 56 901,96 Kč. Úvěr tedy bude přeplacen o 6 901,96 Kč, tato částka je opět včetně všech nákladů spojených s úvěrem.

Pro mBank:

$$S = 50\,000 * \frac{1,0086666^{36} * (1,0086666 - 1)}{1,0086666^{36} - 1}$$

$$S = 1\,622,76 \text{ Kč}$$

Měsíční splátka u mBank bude ve výši 1 622,76 Kč a za tři roky student zaplatí bance celkovou částku 58 419,36 Kč a úvěr bude přeplacen o 8 419,36 Kč. Opět zaplacená částka zahrnuje všechny náklady spojené s úvěrem, tzn. včetně RPSN.

7 Vyhodnocení nejvýhodnějšího produktu

Na základě modelových příkladů, které vznikly z podkladů dotazníkového šetření, bude provedeno srovnání zjištěných informací a dále vyhodnocení nejvýhodnějšího produktu.

7.1 Krátkodobé úvěry

Kontokorentní úvěr

V modelové situaci, která se zabývala kontokorentním úvěrem, hraje velmi důležitou roli splatnost úvěru. Česká spořitelna a mBank mají splatnost jeden rok a Komerční banka pouze půl roku. Pokud tedy student nebude schopen vydělat si o zimním zkouškovém období peníze na úhradu kontokorentu, tak pro něj nejlevnější produkt nebude nejvýhodnější. A lze předpokládat, že opravdu tu poměrně vysokou částku, která činí téměř 10 000 Kč, nebude schopen vydělat. To znamená, že v jeho situaci by bylo vhodné využít kontokorent od České spořitelny nebo mBank, které mají shodný úrok a splatnost je jeden rok. Student tedy zaplatí více na úrocích, ale zase bude mít dostatek času na to, aby svůj dluh umořil včas. Z tohoto důvodu se jeví v situaci číslo jedna jako výhodnější varianta právě kontokorent od České spořitelny nebo mBank, přestože se zaplatí na úrocích více než u Komerční banky. V případě, že by Komerční banka byla ochotna nabídnout studentovi kontokorent se splatností jednoho roku, byla by to ideální situace, kdy by student ušetřil více než 700 Kč a měl i dostatek času na umoření pohledávky.

Tabulka č. 15: Zaplacené úroky a doba splatnosti kontokorentního úvěru⁹⁵

	Komerční banka	Komeční banka*	Česká spořitelna	mBank
Úroková sazba	12 % p. a.	12 % p. a.	18,9 % p. a.	18,9 % p. a.
Zaplacené úroky	753,70 Kč	1311,70 Kč	2072,40 Kč	2072,40 Kč
Splatnost	180 dnů	1 rok	1 rok	1 rok

* KB v případě, že by student získal kontokorent se splatností jednoho roku

⁹⁵ Vlastní zpracování na základě informací z ceníků jednotlivých bank.

Kreditní karta

Jak již bylo zmíněno, student v první situaci, by si kreditní kartu nemohl dovolit, a proto nebyla do výpočtů zakomponovaná. A pokud by si kreditní kartu chtěl zřídit, lze předpokládat, že by vypůjčenou částku vrátil v bezúročném období. Tudiž by žádný úrok neplatil. Pokud by totiž včas půjčku nesplatil, jsou úroky tak vysoké, že by tento produkt byl absolutně nevýhodný.

7.2 Dlouhodobé úvěry

Z modelové situace číslo 2, která se zabývala dlouhodobými úvěry, jasně vyplynulo, že nejvýhodnějším produktem je úvěr Gaudeamus od Komerční banky. Má jak nejnižší úrokovou sazbu, tak i RPSN. Hlavní ovšem je, že student opravdu zvládne splatit půjčku již při studiu a splátka ani u jedné z bank není vyšší než 2 000 Kč. To znamená, že po ukončení studia nebude zadlužený, ať si vezme úvěr u kterékoliv banky. Rozdíly v měsíčních splátkách jsou taktéž téměř zanedbatelné, ale v součtu to roli hraje a lze tedy u Komerční banky pár set korun ušetřit. Druhým nejvýhodnějším produktem je úvěr od České spořitelny a poslední je půjčka od mBank. mBank se sice umístila na posledním místě, ale ona tento úvěr poskytuje všem svým klientům a není potřeba dokládat potvrzení o studiu apod.

Tabulka č. 16: Souhrnné informace k dlouhodobému úvěru od jednotlivých bank při zapůjčené částce 50 000 Kč⁹⁶

	Komerční banka	Česká spořitelna	mBank
Úrok	8,30 % p. a.	8,90 % p. a.	9,90 % p. a.
RPSN	8,60 % p. a.	9,41 % p. a.	10,40 % p. a.
Splátka	1 580,61 Kč	1 599,54 Kč	1 622,76 Kč
Navýšení úvěru o	6 901,96 Kč	7 583,44 Kč	8 419,36 Kč
Celkem ke splacení	56 901,96 Kč	57 583,44 Kč	58 419,36 Kč

Rozdíl mezi nejlevnějším a nejdražším úvěrem činí 1 517,40 Kč. To znamená částku 42,15 Kč měsíčně, což činí z rozdílu téměř bezvýznamnou položku.

⁹⁶ Vlastní zpracování získaných ceníků jednotlivých bank.

Závěr

Bakalářská práce na téma Analýza možností financování studijních nákladů studenta vysoké školy úvěrovými produkty banky byla zaměřena zejména na seznámení se s úvěrovými produkty, které lze využít při financování studijních nákladů.

Cílem bakalářské práce bylo zanalyzovat možnosti financování studia na vysoké škole různými úvěrovými produkty, představit portfolio úvěrových produktů vybraných bankovních domů, komparovat jejich jednotlivé nabídky a vyhodnotit nejvýhodnější produkty v daných oblastech (kontokorent, kreditní karta a dlouhodobá půjčka). Vedlejším cílem bylo seznámení se systémem terciárního školství v České republice a prozkoumání problematiky nákladů na studium a problematiky zavedení školného na státních a veřejných školách.

Zvolené metody zpracování bakalářské práce se opíraly o odbornou literaturu a informace získané z interních zdrojů bankovních institucí.

Praktická část se zabývala nejprve vlastním výzkumem, který tvořil dotazník. Role dotazníku byla velmi důležitá, neboť byl jedním z podkladů pro modelové situace a dále sloužil k potvrzení nebo vyvrácení stanovených hypotéz.

Nejdůležitější informace z dotazníkového šetření jsou následující. 95 % dotázaných studentů má své studijní náklady nižší než 8 000 Kč. Přibližně 80 % respondentů se spolupodílí na financování studijních nákladů, to znamená, že při studiu pracují nebo chodí na brigády. Pokud studenti využívají úvěrové produkty bank, jedná se především o ty krátkodobé – kontokorent a kreditní kartu. Více než ¾ dotázaných

by nebylo proti zavedení školného, které by nemělo přesahovat částku 15 000 Kč za rok. A pokud by se studenti dostali do finančně nepříznivé situace a byli nuceni vzít si dlouhodobý úvěr, chtěli by jej splácet již během studia.

Velké bankovní domy jako Česká spořitelna a Komerční banka mají produkty ve svém portfoliu přímo pro segment studentů a nabízejí tomuto segmentu levnější úroky než svým běžným klientům. Přitom nízkonákladová a nově vzniklá mBank tento segment nenabízí, ale v rámci konkurenčního boje jsou její úrokové sazby zajímavé nejen pro studenty, ale také pro její ostatní klienty.

Pokud jde o srovnání kontokorentních úvěrů, které využívají studenti ke krátkodobému financování, tak nejvýhodnějším produktem je, na základě

jak zjištěných parametrů, tak na základě modelové situace, kontokorent od Komerční banky, a. s. s úrokovou sazbou pouhých 12 % p. a. Nevýhodou ale je jeho krátká splatnost, která činí 180 dnů. Česká spořitelna a mBank nabízejí kontokorent při stejné úrokové sazbě 18,90 % p. a., se splatností 1 roku.

Pro kreditní karty platí, že úroky jsou poměrně vysoké a tato teorie se potvrzuje i u kreditních karet pro studenty. Hlavní výhodou kreditních karet je bezúročné období. Takže pokud by student měl zájem o kreditní kartu, lze předpokládat, že by ji vždy zvládl splatit včas. Pokud by se tomu tak nestalo, je tento produkt jedním z nejnevýhodnějších, protože úroky z kreditních karet patří k nejvyšším, ať už se jedná o jakýkoli bankovní dům. Co se týká výhodnosti, tak nejlepší úrok nabízí právě mBank, a. s. a to 14,80 % p. a., ale zde je nutné ještě zaplatit poplatek 590 Kč, aby klient měl Tarif 1, který nabízí právě takto nízký úrok. Nejhůře vyšla Česká spořitelna s úrokem 23,88 % p. a.

Dlouhodobé úvěry mají úrokové sazby poměrně nízké, ale je to dáno tím, že se splácejí delší dobu. U dlouhodobých úvěrů je jasným vítězem opět Komerční banka a to na základě jak obecných parametrů, tak na základě modelové situace. Naopak nejhůře je na tom mBank, ale opět je to dáno tím, že necílí produkty na segment studentů. I když na základě modelové situace je rozdíl mezi nejlevnější a nejdražší půjčkou pouhých 42 Kč za měsíc, což lze považovat za rozdíl celkem zanedbatelný. Velkou výhodou úvěru pro studenty od Komerční banky a České spořitelny je to, že lze odložit splácení až po dokončení studia.

Cíle bakalářské práce byly naplněny. Práce byla rozdělena na teoretickou a praktickou část úměrně podle metodiky, kdy jednotlivé kapitoly na sebe plynule navazují. Obecně platným závěrem je, že zejména produkty výhradně určené pro segment studentů mají hlavní přínos v tom, že usnadňují možnost studia širšímu spektru zájemců a že díky těmto produktům mohou studovat i lidé, kteří nemají na studium dostatek vlastních finančních prostředků, neboť studium na vysokých školách je poměrně finančně náročné a je jedno, zda jde o studium na školách veřejných, státních či soukromých.

Na závěr lze říci, že toto téma pro mě osobně bylo velice zajímavé a přínosné v mé současné životní situaci, kdy se mě náklady na studium a možnosti jejich financování osobně dotýkají. Při rozhodování o volbě bankovní instituce je důležité

nevycházet pouze z úrokových sazeb, ale zahrnout do hodnocení všechny položky, které tvoří cenu daného produktu. A dále při hledání vhodného produktu nezapomínat na nové bankovní instituce na trhu, protože i ty mohou v některých případech nabízet produkty výhodnější, než jsou produkty určené výhradně pro studenty.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BOMBEROVÁ, M. *Terciární vzdělávání*. Olomouc, 2012. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Palackého, Katedra sociologie – andragogiky. Vedoucí diplomové práce : Mgr. Dan Ryšavý, Ph.D.
2. ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P. *Základy financí*. Praha : GRADA, 2011. 304 s. ISBN 978-80-247-3669-3.
3. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Školní statistická ročenka*. 1. vyd. Praha : Scientia, 2008. 198 s. ISBN 978-80-2501728-9.
4. DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. Vyd. Praha : Linde, 2005, 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
5. KUPIELOVÁ, I. a kol. *Bankovníctví pro střední školy a veřejnost*. Praha : Fortuna, 1995. 208 s. ISBN 80-7168-237-X.
6. MATĚJŮ, P., STRAKOVÁ, J., VESELÝ, A. (eds.). *Nerovnosti ve vzdělávání: Od měření k řešení*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. 496 s. ISBN 978-80-7419-032-2.
7. MULTIKULTURNÍ CENTRUM PRAHA, o. s. *Finanční služby v České republice: průvodce pro cizince*. Praha : ČTK Repro, 2006. 50 s. ISBN 80-239-6725-8.
8. PRŮCHA, J. *Srovnávací pedagogika*. Praha: Portál, 2006. 264 s. ISBN 80-7367-155-7.
9. PRŮCHA, J. *Vzdělávání a školství ve světě : základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů*. Praha : Portál, 1999. 316 s. ISBN 80-7178-290-4.
10. PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2007, 338 s. ISBN 978-80-1180-1.
11. REJNUŠ, O. *Peněžní ekonomie (Finanční trhy)*. 6. vyd. Brno : CERM, 2012. 374 s. ISBN 978-80-214-4415-7.
12. REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha : Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-240-6.

Elektronické zdroje

1. *Anuita - Algoritmy.net* [online]. 2014 [cit. 2014-17-11]. Dostupné z WWW: <www.algoritmy.net/article/123/anuita>.
2. *Bankovní obchody* [online] 2014. [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.kubistovaco.cz/cs/detail/17-bankovniobchody//?PHPSESSID=7793a9efd06912b4a9e00616e2b5214>>.
3. *Co je tedy to často zmiňované RPSN.* [online]. Bankovní poplatky, 2015 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.bankovnipoplatky.com/co-je-tedy-to-casto-zminovane-rpsn-613.html>>.
4. CZSO.CZ. *Gender – úvod.* [online]. [cit. 2014-11-12]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/gender_uvod>.
5. CZSO.CZ. *Vývoj soukromého školství po roce 1989.* [online]. 2011. Praha : Český statistický úřad [cit. 2014-04-05] Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vyvoj_soukromeho_skolstvi_po_roce_1989_20110406>.
6. ČVUT. *ČVUT v Praze – požadavky pro absolvování.* [online]. Praha : ČVUT [cit. 2014-12-28]. Dostupné z WWW: <<http://intranet.cvut.cz/cs/ectsds/informace-o-studijnich-programech-bakalarske/pozadavky-pro-absolvovani>>.
7. FORIŠKOVÁ, D. *Základy komerčního bankovníctví (Texty pro distanční studium* [online]. Ostrava : Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta, 2008 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://projety.osu.cz/pvsos/doc/bankovnictvi.pdf>>.
8. GYMNÁZIUM MILEVSKO. *Neutrální bankovní operace.* [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z WWW: <http://www.gymnazium.milevsko.cz/dokumenty/ekf1/po/neutralni_o.html>.
9. ISEA – INSTITUT PRO SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÉ ANALÝZY *Životní náklady studenta stouply na téměř 10.000 Kč měsíčně, finanční pomoc studentům je nezbytná.* [online]. 2009 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.isea.cz.org/Aktuality/Posledn%C3%AD%C4%8DI%C3%A1nkyakoment%C3%A1%C5%99e/tabid/64/articleType/ArticleView/articleId/796/Default.aspx>>.
10. *Kontokorent pro studenty – O produktu* [online]. Česká spořitelna, a.s., 2014 [cit. 2014-06-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/kontokorent-pro-studenty/o-produktu-d00019051>>

11. *Kreditní karta Odměna – O produktu* [online]. Česká spořitelna, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/kreditni-karta-odmena-/o-produktu-d00019368>>.
12. *Kreditní karta pro studenty* [online]. Komerční banka, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW? <<http://www.kb.cz/cs/lide/mladez-a-studenti/kreditni-karta-pro-studenty.shtml>>.
13. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT:Obecná informace o vyšším odborném vzdělávání* [online]. Praha : MŠMT © 20013-2015 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vyssi-odborne-vzdelavani/obecna-informace-o-vyssim-odbornem-vzdelavani>>.
14. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Přehled vysokých škol (veřejné, soukromé, státní)*. [online]. Praha : MŠMT © 20013-2015 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/prehled-vysokych-skol>>.
15. *mKreditka – kreditní karta* [online]. mBank, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mbank.cz/osobni/karty/mkreditka/>>.
16. *mPůjčka – neúčelová bankovní půjčka* [online]. mBank, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mbank.cz/osobni/uvery/mpujcka/>>.
17. *mRezerva – povolené přečerpání účtu* [online]. mBank, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mbank.cz/osobni/uvery/mrezerva/>>.
18. NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. Terciární vzdělávání. Nuov.cz [online]. © 2008 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.nuov.cz/terciarni-vzdelavani/>>.
19. *Není úrok jako úrok aneb Jak klamou banky* [online]. 2014 [cit. 2014-17-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.hypoindex.cz/neni-urok-jako-urok/>>.
20. *Půjčka pro studenty – O produktu* [online]. Česká spořitelna, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/pujcka-pro-studenty/o-produktu-d00023284>>.
21. *Úvěr Gaudeamus* [online]. Komerční banka, a.s., 2014 [cit. 2014-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/lide/obcane/uver-gaudeamus.shtml>>.
22. *Vklady klientů podle časového hlediska*. [online]. Praha : ČNB, 2014 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.VYSTUP?p_period=12&p_sort=2&p_des=50&p_sestuid=13275&p_uka=

1&p_strid=ABCAB&p_od=200409&p_do=201409&p_lang=CS&p_format=4&p_decsep=%2C>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 243/2008 Sb. školský zákon. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 103, s. 4826 - 4904. ISSN 1211-1214.
2. ČESKO. Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In *Česká republika*. 2007, 55 s. Dostupné z WWW: <www.msmt.cz/file/9846_1_1/>. ISSN 1211-1244.

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Vývoj počtu studentů a absolventů VŠ.....	16
Obrázek č. 2: Systematizace úvěrových produktů.....	29

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Parametry kontokorentu České spořitelny	35
Tabulka č. 2: Parametry Povoleného debetu Komerční banky	36
Tabulka č. 3: Parametry mRezervy od mBank	37
Tabulka č. 4: Parametry Kreditní karty České spořitelny	38
Tabulka č. 5: Parametry Kreditní karty pro studenta Komerční banky	39
Tabulka č. 6: Parametry mKreditky od mBank	40
Tabulka č. 7: Parametry Půjčky pro studenty České spořitelny.....	41
Tabulka č. 8: Parametry úvěru Gaudeamus	42
Tabulka č. 9: Parametry půjčky	43
Tabulka č. 10: Nejčastější rozmezí nákladů z dotazníkového šetření.....	58
Tabulka č. 11: Úrokové sazby kontokorentních úvěrů jednotlivých bankovních domů. 59	
Tabulka č. 12: Zaplacené úroky u kontokorentního úvěru jednotlivých bank.....	60
Tabulka č. 13: Zaplacené úroky u kontokorentního úvěru se změnou splatnosti u Komerční banky.....	61
Tabulka č. 14: Úrokové sazby a RPSN jednotlivých bankovních domů	63
Tabulka č. 15: Zaplacené úroky a doba splatnosti kontokorentního úvěru.....	65
Tabulka č. 16: Souhrnné informace k dlouhodobému úvěru od jednotlivých bank při zapůjčené částce 50 000 Kč.....	66

Seznam příloh

Příloha č. I – Formulář dotazníkového šetření.....	76
--	----

Seznam grafů

Graf č. 1: Podíl jednotlivých vyšších odborných škol podle zřizovatele.....	12
Graf č. 2: Vysoké školy v roce 2000 a 2004.....	14
Graf č. 3: Podíl jednotlivých vysokých škol podle vlastníka.....	15
Graf č. 4: Růst indexu spotřebitelských cen v letech 2009 – 2014.....	18
Graf č. 5: Vklady klientů podle časového hlediska (v mil. Kč).....	25
Graf č. 6: Klientské úvěry podle časového hlediska (v mil. Kč)	29
Graf č. 7: Pohlaví:	46
Graf č. 8: Studujete:	47
Graf č. 9: Výše školného za semestr:	47
Graf č. 10: Forma studia.....	48
Graf č. 11: Jaké jsou vaše průměrné měsíční náklady (bez školného) – strava, doprava, jízdné, ubytování apod.?	48
Graf č. 12: Celkové náklady studentů soukromých škol (bez školného):.....	49
Graf č. 13: Jaké jsou vaše náklady na bydlení?	49
Graf č. 14: Jaké jsou vaše náklady na dojíždění?.....	50
Graf č. 15: Jaké jsou vaše náklady na stravování?.....	50
Graf č. 16: Kolik % Vašich měsíčních nákladů hradí rodiče?	51
Graf č. 17: Chodíte na brigádu nebo pracujete a kolik si vyděláte?	51
Graf č. 18: Je část vašeho příjmu použita na úhradu studijních nákladů, a jak je tato částka velká?	52
Graf č. 19: Víte o tom, že existují různé druhy půjček určené výhradně pro studenty?	52
Graf č. 20: Využíváte některý z uvedených produktů?.....	53
Graf č. 21: U jakého bankovní ho domu?	53
Graf č. 22: Pokud byste se dostali do finanční tísně, financovali byste studium formou nějaké půjčky?.....	54
Graf č. 23: Jakou maximální částku byste byli ochotni si půjčit v bance k financování studia?	55
Graf č. 24: Spláceli byste zapůjčenou částku již při studiu?.....	55
Graf č. 25: Souhlasíte se zavedením školného na státních a veřejných školách? V případě, že ano, jaká by měla být jeho maximální výše?.....	56

Příloha I – Formulář dotazníkového šetření

1. Pohlaví:

- muž
- žena

2. Studujete:

- soukromou VŠ
- státní VŠ

3. Výše školného za semestr:

- 0 Kč – 8 000 Kč
- 8 001 Kč – 13 000 Kč
- 13 001 Kč – 20 000 Kč
- 20 001 Kč a více

4. Forma studia:

- prezenční studium
- kombinované studium

5. Jaké jsou vaše průměrné měsíční náklady (bez školného) – strava, doprava, jízdné, ubytování?

- 0 Kč – 3 000 Kč
- 3 001 Kč – 5 000 Kč
- 5 001 Kč – 8 000 Kč
- 8 001 Kč - 11 000 Kč
- více než 11 001 Kč

6. Jaké jsou vaše výdaje na bydlení?

- žádné, bydlím u rodičů
- 1 Kč – 1500 Kč
- 1 501 Kč – 3 000 Kč
- více než 3 001 Kč

7. Jaké jsou vaše náklady na dojíždění?

- žádné, studuji ve městě, kde bydlím
- 1 Kč – 500 Kč
- 501 Kč – 1 500 Kč
- více než 1 501 Kč

8. Jaké jsou vaše náklady na stravu?

- žádné, stravuji se doma
- 1 Kč – 800 Kč
- 801 Kč – 1 501 Kč
- 1 500 Kč – 2 300 Kč
- více než 2 301 Kč

9. *Jaká je další nejvýznamnější položka ve vašich výdajích?*

- sport (fitness, vstupenky na utkání apod.)
- kultura (kino, divadlo, knihy apod.)
- zájmové kroužky/uskupení
- oblečení
- kosmetika
- telefon/internet

10. *Kolik % Vašich měsíčních nákladů hradí rodiče?*

- 100 %
- 75 %
- 50 %
- 25 %
- nic

11. *Chodíte na brigádu nebo pracujete a kolik si vyděláte?*

- nechodím/nepracuji
- 1 Kč – 3 000 Kč
- 3 001 Kč – 5 501 Kč
- 5 001 Kč – 8 000 Kč
- 8 001 Kč – 11 000 Kč
- více než 11 001 Kč

12. *Je část vašeho příjmu použita na úhradu studijních nákladů, a jak je tato částka velká?*

- příjem není vůbec použit na úhradu studijních nákladů
- 100 %
- 75 %
- 50 %
- 25 %

13. *Víte o tom, že existují různé druhy půjček určené výhradně pro studenty?*

- ano
- ne

14. *Využíváte některý z následujících produktů?*

- povolený debet = kontokorent pro studenty
- kreditní kartu pro studenty (na rozdíl od debetní karty, kde jsou vaše peníze, tak kreditní karta, jsou půjčené peníze)
- úvěr pro studenty
- žádný

15. *U jakého bankovního domu?*

- Česká spořitelna
- Komerční banka
- mBank
- jiný

16. Pokud byste se dostali do finanční tísně, financovali byste studium formou nějaké půjčky?

- ano
- ne

17. Jakou maximální částku byste byli ochotni si půjčit v bance k financování studia?

- 0 Kč - 20 000 Kč
- 20 001 Kč – 50 000 Kč
- 50 001 Kč – 100 000 Kč
- 100 001 Kč – 150 000 Kč
- více než 150 000 Kč

18. Spláceli byste zapůjčenou částku již při studiu?

- ano
- ne

19. Souhlasíte se zavedením školného na státních a veřejných školách? V případě, že ano, jaká by měla být jeho maximální výše?

- ne
- ano, do 5 000 Kč za rok
- ano, do 10 000 Kč za rok
- ano, do 15 000 Kč za rok
- ano, do 20 000 Kč za rok